

# Protokół

## 4. posiedzenia I. sesyi VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 23. czerwca 1902.

Początek o godzinie 10 minut 30 przed południem.	453, 454, 456 do 466, 468, 471, 473, 475, 478, 481, 482, 484, 486, 487, 496, 503 do 507, 510, 511, 513, 514, 516, 519, 524, 526, 527, 530, 533, 535, 539, 543, 544, 548 do 551, 553, 554, 556 do 561, 572, 577.
Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Andrzej hr. Potocki.	Komisji petycyjnej Ls. 429, 499, 512, 573, 601.
Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. T. Bohaczewski.	Komisji drogowej Ls. 432, 436, 474, 497, 517, 518, 521, 565, 571, 578.
Obecnych posłów 124.	Komisji przemysłowej Ls. 433, 501.
Ze strony Rządu: c. k. Rada Dworu Włodzimierz hr. Łoś.	Komisji szkolnej Ls. 437, 439, 441, 450, 455, 467, 469, 470, 472, 476, 477, 479, 480, 485, 498, 500, 502, 509, 515, 520, 528, 529, 531, 532, 534, 540, 541, 545—547, 552, 555, 579, 580.
Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.	Komisji gospodarstwa krajowego Ls. 448, 449, 570, 574, 576.
Marszałek oznajmia, iż protokół trzeciego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.	Komisji gminnej Ls. 483, 488, 491, 522, 523, 538, 542.
Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 23. czerwca 1902 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:	Komisji podatkowej Ls. 489, 490, 492, 493—495, 537, 575.
Komisji budżetowej Ls. 427, 428, 430, 431, 434, 435, 438, 442 do 447, 451, 452,	

Komisji sanitarnej Ls. 525.

Komisji administracyjnej Ls. 536, 562 do 564, 566 do 569.

Po odczytaniu petycyi Ls. 426 Mieszkańców gminy Białkowce pow. Złoczów, o zapomogę i bezprocentową pożyczkę z powodu gradobicia, przemawia p. Wine. Gnoński popierając tę petycyę :

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls. 445, Kubickiej Heleny, wdowy po prof. Akademii rolniczej w Dublinach, przemawia p. Stadnicki popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonych wniosków przed rozpoczęciem posiedzenia.

Sekretarz p. Lubomirski czyta :

#### W n i o s e k.

Zważywszy, że przywóz wędlin z obczyzny, szczególnie doborowszego gatunku nie został dotąd wyrugowany;

zważywszy, że wywóz wędlin z kraju, aczkolwiek dość znaczny, pochodzi niemal wyłącznie z kilunastu tylko miejscowości;

zważywszy, że ogół hodowców nierogacizny spienięża produkt ten, który jest w mniejszych gospodarstwach podstawą przychodu, po zbyt niskich cenach i nie umie skorzystać ze wzmagającego się popytu za wędlinami, nieznając łatwych domowych sposobów wędzenia, używanych powszechnie w innych dzielnicach nawet przez najuboższych włościan.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby popierał zakładanie małych i średnich wędlarń i otoczył tę gałąź przemysłu domowo-rolniczego podobną opieką jak wyrób masła, któremu w tak krótkim czasie umiano w handlu wytworzyć poważne stanowisko.

Zaleca się do rozważenia następujące zarządzenia:

1. Zaprowadzenie w szkołach rolniczych i gospodyń wiejskich małych wędlarń, gdzie uczniowie i sąsiedzi poznawać by mogli praktycznie łatwe sposoby marynowania i wędzenia mięsa.

2. Ułatwianie powstawania mniejszych wędlarń szczególnie w okolicach, w których przywóz wędlin bardzo znacznie przewyższa miejscową produkeyę.

3. Zlecenie Dyrektorom szpitali, internatów i zakładów krajowych, by przy zakupnie wyrobów masarskich uwzględniano oferty mniejszych wędlarń szkół gospodyń itp. w tej mierze, jak przy zakupnie płótna i sukna uwzględniane bywają oferty spółek tkackich i suknienniczych

Wnioskodawca :  
Trzeciecki w. r.

Truskołaski, Z. Tarnowski, W. Dzie duszycki, Borkowski, Struszkiewicz, Filip Zaleski, Paygert, Gorayski, Cielecki, Jerzy Baworowski, Sozański, Hupka, Kozłowski, Mieczysław Urbański, Wybranowski, Krzysztofowicz, Gołuchowski.

#### W n i o s e k.

Zważywszy, że pomiędzy instytucjami finansowemi w kraju naszym zawiązującemi się na podstawie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 l. Dp. 70 o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, znajduje się kilkaset takich, które nie poddawały się kontroli krajowego związku stowarzyszeń, żadnej w ogóle kontroli nie podlegają.

zważywszy, że po miasteczkach naszych mnoży się coraz więcej takich stowarzyszeń, które na zysk i wyzysk obliczone stają się ciężką klęską dla ludności naszych wsi i miasteczek, podpisani wnoszą:

Sejm wzywa rząd, by dla zapobieżenia temu stanowi rzeczy odpowiednie zmiany w obowiązującej ustawie o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych na drodze konstytucyjnej jak najspieszniej przeprowadził i obmyślił środki kontroli nad towarzystwami Zaliczkowemi analogicznie jak to ma miejsce przy kasach oszczędności.

Wnioskodawca :

Stanisław Jędrzejowicz w. r.

Sękowski, Bobrzyński, Hupka, St. Tarnowski, Płocki, K. Badeni, Dąbski, Z. Tarnowski, Tyszkiewicz, Zdz. Skrzyński, Wład. Leop. Jaworski, Ad. Jędrzejowicz, Mars, Struszkiewicz.

Sekretarz p. Mycielski czyta :

W n i o s e k

posła Szajera i towarzyszy, dotyczący ukrajowienia drogi Rzeszów-Strzyżów-Jasło, 80 kilom. i Rzeszów-Głogów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg 70 kilom.

Zważywszy, że znaczny szmat kraju naszego od Rzeszowa przez Strzyżów do Jasła nie posiada należytej komunikacji z powodu, że powiaty dróg tamże wiodących na przestrzeni 80 kilometrów dla dzikiego terenu i licznych obiektów a w szczególności dwóch mostów na Wisłoku nie są w stanie należycie utrzymywać na wysokości żądania i stawianych wymogów;

zważywszy, że duży kawał ziemi od Rzeszowa do Tarnobrzega nie posiada żadnej kolei żelaznej, a drogi powiatowe z powodu nadzwyczajnego ruchu bywają niszczone, a utrzymanie ich w należyłym porządku dla braku kamienia niezwykle jest kosztownem tak, że powiaty nie są w stanie

kosztów tych pokrywać; stawiają podpisani następujący wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wydział krajowy wzywa się, by z porozumieniem z c. k. Namiestnictwem drogi prowadzące z Rzeszowa przez Strzyżów do Jasła na przestrzeni 80 kilometrów, tudzież drogę prowadzącą z Rzeszowa przez Głogów, Kolbuszowę, Majdau do Tarnobrzega jeszcze w tym roku ukrajowił i zamienił na drogi krajowe.

Wnioskodawca :

Tomasz Szajer w. r.

Stojałowski, Skołoszewski, Mogilnicki, Huryk, Staruch, Barabasz, Karol, Stanisław Jędrzejowicz, Barwiński, Bohaczewski, Wileczkiewicz, Zardecki, Szponder, Gładziuk.

W n i o s e k

posła Tomasza Szajera i towarzyszy, dotyczący fabryk krajowych dla wyrobów betonowych i odsprzedaży tychże wyrobów włościanom po cenach produkcji.

Zważywszy, że wyroby betonowe produkowane przez krajowe fabryki, zastosowane są tylko przeważnie przy sposobności sporządzania kanałów i mostów drogowych, celem zastąpienia drogiego materiału drzewnego, mało trwałego i coraz radszego, a wyroby betonowe mogą i do innych przedmiotów w gospodarstwie domowym być zastosowane, jakoto: do wyrobu rur studziennych, chodników czyli płyt betonowych, wszelkiego rodzaju żłobów, kanalizacji stajen, zbiorników, kominów, dachówek i t. p., wnoszą podpisani następujący wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się Wydział krajowy, aby krajowe fabryki betonów założone zostały w większej ilości tak, aby przynajmniej na 2 powiaty przypadała jedna taka fabryka, aby w tychże wyrabiano przedmioty mające zastosowanie także przy gospodarstwie wło-

ściańskiem, jako to: rury studzienne, chodniki t. j. płyty betonowe, żłoby, wszelkiego gatunku koryta do pojenia, części do urządzania kanalizacji stajen, zbiorników, kominów i t. p. po cenach produkeyi, aby sprowadzających takie wyroby betonowe uwolniono od opłat myt na drogach krajowych i powiatowych i ku temu celowi zaopatrzone ich w odnośne certyfikaty.

Wnioskodawca:  
Tomasz Szajer w. r.

Stojałowski, Skołyśzewski, Mogilnicki, Huryk, Barabasz, Staruch, Korol, Stanisław Jędrzejowicz, Barwiński, Bohaczewski, Żardacki, Wilezkiewicz, Głidziuk, Szponder.

#### W n i o s e k.

Zważywszy, że większość Wysokiej Izby dwukrotnie dnia 6. marca r. 1899 i dnia 2. kwietnia r. 1900 oświadczyła się za potrzebą reformy seminariów nauczycielskich w kierunku więcej odpowiadającym potrzebom kraju rolniczego, wskutek których to uchwał została zwołaną przez Wydział krajowy osobna ankieta na dzień 27. października 1900 r., a sprawozdanie Wydziału krajowego o wyniku tej ankiety odesłane do komisji szkolnej jedynie z powodu krótkości ostatniej sesji sejmowej, do Wysokiej Izby nie powróciło z odpowiednim wnioskiem; przeto w myśl powyższej przytoczonych uchwał i zgodnie z zapatrywaniem odnośnej ankiety z r. 1900.

Wysoka Izba uchwalić raczy:

Sejm uchwała założenie kosztem kraju jednego seminarium nauczycielskiego z kierunkiem stanowczo rolniczym, bez obniżenia poziomu nauki, które to seminarium byłoby internatem i położonem opodal większego miasta.

Wnioskodawca:  
Cielecki w. r.

Czartoryski, L. Cieński, Szeptycki, Garapich, Moysa, R. Puzyna, Skołyśzewski,

Potoczek, Szwed, Kramarczyk, Szpoder, Krementowski, Czajkowski, Wybranowski, Krzysztofowicz, Miecz. Urbański, Sozański, Kozłowski, Tad. Cieński.

#### W n i o s e k.

Wysoki Sejmie!

Podczas sesji z roku 1901 wniósł Wydział krajowy do LW. 21.788/1901 projekt ustawy lasowej, który z powodu krótkości sesji i wielkiej ilości spraw pilniejszych nie mógł wejść na porządek dzienny obrad Wysokiego Sejmu.

Nie wiedząc, czy Wydział krajowy ponownie przedłoży projekt ustawy lasowej, a uznając gwałtowną potrzebę uregulowania stosunków lasowych, czego przy obecnie obowiązującej ustawie należycie dokonać nie można, uznając, dalej iż projekt ustawy lasowej roku zeszłego przedłożony w wielu rzeczach zasadniczo zmienionym być winien, jeżeli dla gospodarstwa krajowego rzeczywiste korzyści z nowej ustawy być mają, jak niemniej poprawionymi stosunki nieznośne tak dla władz jak i dla mieszkańców kraju, przedkładamy w załączeniu projekt ustawy lasowej oparty po części na zeszłorocznym przedłożeniu Wydziału krajowego z wnioskiem.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt ustawy.

Wnioskodawca:  
Władysław Gniewosz.

Truskolaski, Włodek, Stadnicki, Niezabitowski, Abrahamowicz, Puzyna Roman, Skałkowski, Jaworski Apolinary, Brunicki, Traczewski Andrzej, Tyszkiewicz, A. Lubomirski, Schnell, Borkowski, Hupka.

#### I.

Ustawa wprowadcza.

## II.

## Ustawa lasowa.

Rozdział I. Podział lasów (§§. 1., 2).  
 Rozdział II. Lasy wolne (§§. 3., 4).  
 Rozdział III. Przymus lasowy. A. Lasy podlegające przymusowi lasowemu (§§. 5—12).  
 B. Uwolnienie od przymusu lasowego (§§. 13., 14).  
 C. Poddanie pod przymus lasowy (§§. 15—22).  
 D. Lasy strzeżone (§§. 23—27).  
 E. Lasy wyłączone (§§. 28—42).  
 Rozdział IV. Lasy obciążone służebnościami (§§. 43—60).  
 Rozdział V. Dzielenie lasów (§. 61).  
 Rozdział VI. Prowadzenie gospodarstwa w lasach. A. Zarząd lasowy (§§. 62, 63).  
 B. Straż lasowa (§§. 64—74).  
 Rozdział VII. Pożary lasowe (§§. 75—89).  
 Rozdział VIII. Szkody lasowe zrażdzone przez owady (§§. 90—95).  
 Rozdział IX. Przewóz płodów lasowych. A. Przewóz lądem (§§. 96—105).  
 B. Przewóz wodą (§§. 106—132).  
 Rozdział X. Kataster lasowy (§§. 133—135).  
 Rozdział XI. Nadzór nad gospodarstwem lasowym (§§. 136—149).  
 Rozdział XII. Fundusz lasowy (§§. 150—153).  
 Rozdział XIII. Władze lasowe (§§. 154—166).  
 Rozdział XIV. Odszkodowanie i wywłaszczenie (§§. 167 do 169).  
 Rozdział XV. Przekroczenia (§§. 170 do 197).  
 Rozdział XVI. Postanowienia końcowe (§§. 198—200).

## U s t a w a

z dnia . . . . . którą wydaną zostaje ustawa lasowa dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

## Art. I.

Dołączona ustawa lasowa dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w rok po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw krajowych. Z tą samą chwilą traci moc obowiąz-

ującą dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem patent z dnia 3. grudnia 1852 r. (Dz. u. p. Nr. 250). i wszelkie ustawy i rozporządzenia odnoszące się do teje ustawy.

## Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Moim Ministrom spraw wewnętrznych, finansów i handlu.

## I. Podział lasów.

## §. 1.

Wedle znaczenia, które lasy mają dla gospodarstwa krajowego, dzielą się lasy na:

- a) wolne (§§. 3 i 4);
- b) podległe przymusowi lasowemu (§§. 5—22).
- c) strzeżone (§§. 23—27);
- d) wyłączone (§§. 28—42);
- e) lasy, co do których obowiązują osobne ustawy (§. 200).

## §. 2.

Ze względu na rodzaj własności, w czym są zarządzane, jakim celom służą, uzyskiwany z nich dochód dzielą się lasy na:

- a) państwowe tj. lasy będące własnością państwa lub zarządzane bezpośrednio przez władze państwowe i których dochody wpływają bezpośrednio do kas państwowych.
- b) galicyjskiego lasowego funduszu krajowego tj. będące własnością tego funduszu i do którego kasy wpływają bezpośrednio uzyskiwane dochody;
- c) krajowe tj. będące własnością kraju lub zarządzane bezpośrednio przez autonomiczne władze krajowe, a których dochody wpływają bezpośrednio do kasy krajowej;

d) powiatowe tj. będące własnością powiatów lub zarządzane przez autonomiczne władze powiatowe, a których dochody wpływają bezpośrednio do kas powiatowych;

e) gminne i wspólne tj. będące własnością gmin, które nie mają osobnych statutów i te, które zostały przyznane uprawnionym członkom jednej gminy lub kilku gmin niepodzielnie jako ekwiwalent za wykupione ciężary gruntowe serwitutowe;

f) miejskie tj. będące własnością gmin, mających własne statuta;

g) kościelne, fundacyjne i szkolne tj. będące własnością parafii kościelnych, gmin wyznaniowych, związków szkolnych, zakonów i bractw duchownych, stowarzyszeń publicznych, zakładów publicznych naukowych i wychowawczych, a nareszcie fundacji pobożnych lub dobroczynnych stojących pod publicznym zarządem;

h) dotacyjne, które na mocy darowizny są w użytkowaniu osób zajmujących aktem darowizny lub innym prawomocnym dokumentem określone stanowiska, i te lasy, których dochody użytymi być mają dla fundacji lub zakładów nie stojących pod publicznym zarządem;

i) przemysłowe tj. będące własnością towarzystw akcyjnych, spółek zarejestrowanych, stowarzyszeń i spółek handlowych lub przemysłowych, jeżeli przetwarzanymi są płody leśne nzywając motoru zastępującego pracę ręczną;

k) fideikomisowe i ordynacyjne tj. należące do prawnie ustanowionych fideikomisów i ordynacji;

l) prywatne, nie należące do żadnych z kategorii wymienionych w niniejszym paragrafie pod lit. a) do k) włącznie:

## II. Lasy wolne.

### §. 3.

Lasami wolnymi są te, które nie podlegają przymusowi lasowemu (§. 5), uwol-

nionymi są od przymusu lasowego (§. 13. i 14) nie są lasami strzeżonymi (§. 23) i wyłączonymi (§. 28) i które nie podlegają przepisom osobnych nstaw lasów dotyczących (§. 200).

### §. 4.

Do lasów wolnych mają zastosowanie postanowienia niniejszej nstawy zawarte w §§. 1 do 4, 11 i 62 do 199.

## III. Przymus lasowy.

### A) Lasy podlegające przymusowi lasowemu.

### §. 5.

Przymusowi lasowemu podlegają:

a) grunta wpisane jako lasy w katastrze podatku gruntowanego w wykonaniu ustawy z dnia 24. maja 1869 N. 88 Dz. u. p., na które nie uzyskano zezwolenia na wykarczowanie w myśl §. 2. ustawy z dnia 3. grudnia 1852 N. 250 Dz. u. p.;

b) grunta, które po wpisaniu w kataster podatku gruntowego jako podlegające innemu rodzajowi uprawy zostały następnie prawomocnem orzeczeniem lub rozporządzeniem przeznaczone do zalesienia, o ile nie mają zastosowania postanowienia następnego §. 6;

c) grunta, które poddano przymusowi lasowemu w myśl §. 15.

### §. 6.

Jeżeli w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy grunt wpisany w katastrze jako las (§. 5. lit. a) i b) w rzeczywistości nie jest jako las zagospodarowanym, obowiązany jest właściciel tego gruntu donieść o tem za pośrednictwem powiatowej władzy politycznej okręgowej komisji lasowej (§. 154) i złożyć oświadczenie, czy zamierza na tym gruncie zatrzymać dotychczasowy rodzaj uprawy, przedkładając równocześnie szkic i opis rzeczonyj przestrzeni.

To oświadczenie jest decydującem dla przeprowadzenia zmian w katastrze (§. 133).

W wypadkach, w których okręgowa komisya lasowa będzie mieć wątpliwości, czyli trwała zmiana uprawy nie spowoduje niebezpieczeństwa lub widocznej szkody dla publicznego dobra, ma ta władza przy współudziale rzeczoznawców przeprowadzić potrzebne dochodzenia, przy którym rentowność dotychczasowego sposobu gospodarowania ma być skonstatowaną i wedle wyniku dochodzenia wydać orzeczenie.

Okręgowa Komisya lasowa uwiadomi posiadaczy lasów o terminie, w którym określone w ustępie pierwszym oświadczenie wraz ze szkicem i opisem ma być przesłane władzy lasowej.

Termin nie może być krótszym jak dni 60.

#### §. 7.

Jeżeli grunt wpisany jako las w katastrze lasowym poddany innej uprawie obciążonym jest służebnościami leśnymi, należy w wypadkach, gdy grunt ten ze względów na dobro publiczne (§. 6) nie musi być zalesionym i gdy grunt ten w innej uprawie odpowiedni daje dochód, a właściciel oświadczył, że zamierza zatrzymać dotychczasowy rodzaj uprawy, spowodować zalesienie takiej przestrzeni, któraby wystarczającą była do ubezpieczenia należnych poborów służebnościowych bez uszczuplenia ich wartości rzeczywistej i gospodarczej.

Postanowienia ustępu pierwszego niniejszego paragrafu mają zastosowanie w wypadkach, gdy pobory służebnościowe nie mają dostatecznego zabezpieczenia na innym gruncie lasowym tak położonym, aby pobór dla uprawnionych nie był kosztowniejszym lub trudniejszym.

#### §. 8.

Grunt, podlegający przymusowi lasowemu, ma być zagospodarowym jako las

utrzymywany w zadrzewieniu odpowiadającym sposobowi gospodarowania.

#### §. 9.

Do lat od pięciu od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy muszą być zalesione:

a) zręby czyste;

b) zręby obsiewne, na których nie zostawiono nasienników zdolnych do wydania dobrego nasienia w ilości potrzebnej;

c) zręby, w których grunt zdziczały uniemożliwia naturalne zalesienie obsiewne.

Jeśli właściciel bez własnej woli zalesić zrębów w ustępie pierwszym wymienionych nie może w czasie oznaczonym, wolno okręgowej komisji lasowej zezwolić na stosowne przedłużenie terminu zalesienia. Po upływie czasu wyznaczonego do zalesienia będą wykonane niezrobione lub niedokończone roboty na koszt właściciela na podstawie orzeczenia okręgowej komisji lasowej.

#### §. 10.

Oprócz czynności sprzeciwiających się przepisom §§. 8 i 9 zakazanem jest:

a) pasienie bez należytego nadzoru i bez pastucha;

b) pasienie przed wschodem i po zachodzie słońca;

c) pasienie w częściach przeznaczonych do odmłodzenia i w zagajnikach;

d) wpuszczanie większej ilości pasących się sztuk inwentarza żywego, niżli ilość istniejącej paszy na danej przestrzeni na to pozwala. W lasach, w których wyręb płądrowniczo jest prowadzonym, oznaczać będzie okręgowa komisya lasowa, jaką ilość żywego inwentarza na określonym gruncie lasowym paść wolno;

e) zbieranie ściółki z liści, szpilek, mechu lub darni w drzewostanach poniżej lat trzydziestu;

f) na tej samej przestrzeni częstsze zbieranie ściółki pod e) wymienionej, jak:

aa) w lasach liściastych co lat trzy;

bb) w lasach szpilkowych co lat pięć;

cc) w lasach mających mieszane drzewostany z drzew szpilkowych i liściastych co lat tyle, ile oznaczy orzeczenie okręgowej komisji lasowej, opierać się mające na wypośredkowanym stosunku zmieszania rzeczowych dwóch gatunków drzew;

g) zbieranie ściółki i zbiórki gałązkowej (okrzesanki) z drzew stojących uszkadzające takowe w sposób robiący je nieużytecznymi dla celów ich uprawy;

h) rozpalanie ognia w lesie bez zachowania należytej ostrożności i bez pozwolenia straży lasowej;

i) prowadzenie zrębów narażające widocznie sąsiednie drzewostany na uszkodzenie przez wiatry;

k) pasienie kóz, o ile na to okręgowa komisja lasowa nie zezwoli, normując równocześnie ilość sztuk i sposób wykonywania tego pozwolenia;

l) używanie do czynności pod e) wymienionych narzędzi mających żelazne ostrza lub zęby;

### §. 11.

Gdzie przez wyrąbanie części lasu może być las sąsiedni wobec panującego w tej miejscowości kierunku wiatru narażonym na niebezpieczeństwo uszkodzenia, jest właściciel lasu ochraniającego obowiązany uwiadomić weześnie sąsiada o zamierzonym wyrębie i porozumieć się z nim co do odpowiednich środków zaradczych. Gdyby do zgody nie przyszło, ma właściciel ochraniającego lasu zażądać orzeczenia okręgowej komisji lasowej.

Jeżeli przez wyrąb ochraniającego lasu właściciel sąsiedniego lasu poniesie wiatrem zrządzone szkody, a nie dopełnionymi zo-

stały przepisy ustępu pierwszego niniejszego paragrafu, ma poszkodowany prawo żądać w drodze sądowej odszkodowania od właściciela wyrąbanego lasu.

Właściciel lasu narażonego na niebezpieczeństwo uszkodzenia z powodu panującego w danej miejscowości kierunku wiatru, gdyby sąsiedni las był wyrąbany bez odpowiednich środków zaradczych, może żądać, aby władze wydaniem stosownych poleceń zabezpieczyły od grożącego niebezpieczeństwa. Koszta z tem połączone ponosi proszący.

### §. 12.

Na gruncie podległym przymusowi lasowemu może właściciel zaprowadzić lasowe gospodarstwo, które uważa dla siebie za najkorzystniejsze, o ile temu postanowienia inne niniejszej ustawy się nie sprzeciwiają. Na żądanie władzy lasowej musi właściciel podać, jakiego rodzaju gospodarstwo w lesie prowadzić zamierza (§. 137).

Bez powodu uzasadnionego przepisami niniejszej ustawy nie może być właściciel zniewolonym do uprawy jakiegoś ściśle oznaczonego gatunku drzewa lub też do urządzenia gospodarstwa w sposób odmienny od tego, w jaki zamierzał gospodarować.

### B) Uwolnienie od przymusu lasowego.

### §. 13.

Krajowa komisja lasowa może na żądanie właściciela po przeprowadzeniu dochodzenia wydać orzeczenie uwalniające grunt od przymusu lasowego (§. 5).

Na uwolnienie od przymusu lasowego należy zezwolić, gdy odnośny grunt bez ujmy dla publicznych interesów i bez wyraźnej szkody dla sąsiadów może być odjętym uprawie lasowej a z natury swej nadaje się pod inną uprawę, lub jest odpowiednim dla wzniesienia budowli albo urządzenia zakładu przemysłowego.



## §. 14.

Z gruntu obciążonego służebnościami leśnymi może być na żądanie właściciela lasu pewien obszar uwolnionym od przymusu lasowego w warunkach §. 13. określonych, jeżeli stale pokrycie poborów należnych bez obniżenia ich wartości pieniężnej i gospodarczej jest zabezpieczone na reszcie pod przymusem lasowym pozostającego gruntu. Orzeczenie należy do krajowej władzy politycznej.

## C) Poddanie pod przymus lasowy.

## §. 15.

Poddanie pod przymus lasowy gruntów nie należących do wymienionych w §. 5. pod a) i b) może być zarządzonem przez krajową komisję lasową nawet wbrew woli właściciela, gdy:

a) jakość gleby nadaje się wyłącznie do uprawy lasowej;

b) potrzebnem jest osiągnięcie jednego z celów w §. 28. wymienionych odpowiadające potrzebom publicznego dobra;

c) grunta poprzednio zabudowane lub używane dla innej uprawy dobrowolnie zalesionymi zostały (§. 22).

W powyż pod b) wymienionych wypadkach wydanem być ma orzeczenie o zalesieniu i urządzeniu gospodarzem, zastosowując postanowienia §§. 28—41.

## §. 16.

Właściciel gruntu poddanego przymusowi lasowemu na podstawie §. 15 lit. a) i b) jest obowiązany wykonać zalesienie własnym kosztem, gdy czynność ta przedstawia dla niego korzyść w dochodzie z gospodarstwa obliczonego w sposób przepisany §. 17. Jeżeli wykonanie zalesienia nie zwiększy dochodu z gospodarstwa lub przechodzi możność pieniężną właściciela, jest obowiązana władza lasowa albo udzielić

odpowiednią pomoc pieniężną, albo nabyć grunt zalesić się mający w drodze dobrowolnej ugody lub przez wywłaszczenie.

## §. 17.

Poddanie gruntu pod przymus lasowy na podstawie §. 15. lit. c) nie upoważnia właściciela do żądania jakiegokolwiek odszkodowania.

Jeżeli właściciel gruntu poddanego przymusowi lasowemu na podstawie §. 15. lit. a) i b) poniesie przez to stratę w dochodzie gospodarczym, ma władza lasowa stratę tę wypośredkować i przyznać odpowiednie odszkodowanie.

Przy oznaczaniu wysokości odszkodowania należnego za poddanie gruntu pod przymus lasowy należy brać za podstawę obliczenia czysty dochód z tego gruntu przy dotychczasowej uprawie, uwzględniając odpowiednio, czy ten grunt w innej uprawie bez wyjątkowych wkładów nie dawałby większych korzyści jak w dotychczasowym sposobie gospodarzenia lub jak pod uprawą leśną przepisaną.

Jako wyjątkowe należy te wkłady uważać, które krajowa rada rolnicza przy Wydziale krajowym urzędująca, jako takie uzna.

## §. 18.

Właściciel gruntu poddanego przymusowi lasowemu na podstawie §. 15 lit. b) może tylko pod warunkami wymienionymi w §. 34. żądać zupełnego wykupu, gdy grunt wedle swej jakości bez wyjątkowych wkładów wyłącznie nadaje się pod uprawę lasową.

## §. 19.

Zupełnie analogicznie do właścicieli gruntów postępować należy z właścicielami służebności na gruntach w myśl §. 15. podanych przymusowi lasowemu, gdy tem uprawnienia straciły całkowitą wartość gospodarczą, albo też tylko część tejże.

## §. 20.

W razie poddania gruntu przymusowi lasowemu z powodu ruchu lub budowy kolei (§. 40), zastosować należy przepisy o wywłaszczeniu dla budowy i ruchu kolei.

Gdy poddanie gruntu przymusowi lasowemu nastąpi z powodu czynności przedsięwziętych dla nieszkodliwego odpływu wód górskich, należy zastosować postanowienia ustawy z 30. czerwca 1884 Nr. 117 Dz. u. p.

## §. 21.

Na gruntach, które leżą w okręgu kosodrzewiny a nie podlegają przymusowi lasowemu i do których nie ma zastosowania §. 200 niniejszej ustawy, zabronionemi są wszelkie czynności, które według doświadczenia pociągają za sobą skutki niebezpieczne dla ogółu lub dla cudzej własności.

## §. 22.

Grunta bądź to zabudowane bądź też będące pod inną uprawą wolno właścicielowi zalesiać tylko po otrzymaniu pozwolenia władzy politycznej, która takowe ma udzielić, gdy

a) grunt zalesić się mający nie jest przydatny do innej racjonalnej uprawy lub zalesiony na dochód większy przez sprzedaż płodów lasowych;

b) czynność ta jest wynikiem zastosowania ustawy z 9. grudnia 1899 Nr. 18 do 20 Dz. u. kr.

c) nie będą spowodowane skutki szkodliwe dla ogółu.

Podczas dochodzenia, które władza polityczna zarządzić winna, przesłuchanymi będą przedstawiciele władz autonomicznych rzeczoznawcy ekonomiczni i zasięgnięta opinia władzy lasowej.

## D) Lasy strzeżone.

## §. 23.

Strzeżonymi są lasy położone:

a) na gruntach podatnych do tworzenia lotnych piasków;

b) na stromych zboczach i pochyłościach, gdzie zachodzi obawa przez оголошение gruntu z zadrzewienia, splukania i usypiania się ziemi a przez to zrobienia powierzchni tej nieużyteczną i uszkodzenia gruntów poniżej położonych;

c) na górnym krańcu wegetacji leśnej i w okręgu kosodrzewiny;

d) na brzegach nieskalistych większych wód płynących.

## §. 24.

W lasach §. 23. określonych, następujących czynności albo zupełnie dokonywać nie można, albo robić je tylko wedle ściśle określonych przepisów:

a) pasienie zupełnie jest wzbronionem w lasach określonych §. 23 lit. a) i c);

b) karczowanie pni i korzenie zupełnie jest wzbronionem w lasach określonych §. 23. lit. a) i b). Jest ono dozwolone tylko po za pasem 100 metrów szerokim po obu brzegach w lasach określonych §. 23 lit. d);

c) zbieranie wszelkiej podściółki t. j. nietylko opadłych liści, lecz i wszelkiej innej powłoki gruntu wzbronionem jest w lasach określonych §. 23. lit. a);

d) otwieranie kamieniołomów i robienie wykopów ziemnych jest wzbronionem w lasach określonych §. 23. lit. a) b) c);

e) wyrębywanie drzewa odbywać się może

aa) w lasach określonych §. 23. lit. a) wąskimi pasami czystych zrębów, prowa-

dzonymi o ile możności prostopadle do kierunku panujących wiatrów lub też stopniowem przerębywaniem przy równoczesnem odmładnianiu ;

bb) w lasach określonych §. 23. lit. b) wąskimi pasami czystych zrębów, prowadzonymi prostopadle do kierunku spadu lub też stopniowem przerębywaniem przy równoczesnem odmładnianiu ;

cc) w lasach określonych §. 23. lit. c) wyłącznie sposobem pładowniczym.

W wypadkach wątpliwych co do sposobu działania ma okręgowa komisya lasowa dawać szczegółowe porzeczania.

#### §. 25.

Grunt zalesiony uznanym być może jako las strzeżony orzeczeniem okręgowej komisji lasowej, po przeprowadzeniu na miejscu dochodzenia i rozprawy.

#### §. 26.

Do lat pięciu od wejścia w życie niniejszej ustawy mają władze lasowe przeprowadzić potrzebne dochodzenia i orzeczenia, które lasy do strzeżonych zaliczonymi być mają.

Po upływie lat pięciu mogą władze lasowe uznać jakąś przestrzeń zalesioną jako las strzeżony tylko w wypadku gwałtownej publicznej potrzeby, zastosowując postanowienie § 25.

#### §. 27.

Przed prawomocnem uznaniem lasu za strzeżony, obowiązany jest właściciel w nim gospodarować wedle postanowień §. 24, jeśli stosunki miejscowe wskazują, iż las musi być uznanym jako należący do kategorii lasów strzeżonych.

Władze lasowe mają w najkrótszym czasie po wejściu w życie niniejszej ustawy

uawiadomić właściciela, do którego odnoszą się postanowienia ustępu pierwszego, iż w lesie jego zachowanymi być mają przepisy z §. 24, określając szczegółowo, do których części lasu to się odnosi.

#### E) Lasy wyłączone.

#### §. 28.

Wyłączonymi są lasy:

a) ochraniające zdrojowiska lecznicze i utrzymujące zalesienie okolicy odpowiadające wymogom higienicznym uzdrojowiska i jego warunkom leczniczym ;

b) uznane jako zabezpieczające źródła które zaopatrują w wodę jakąś okolicę ;

c) ochraniające miejscowości większe kompleksy budynków, budowle służące celom publicznym lub lekarskim, drogi i zakłady komunikacyjne lądowe i wodne, z wyjątkiem dróg zakładów i budowli kolejowych, roboty publiczne i melioracyjne, grunta i budynki przed lawinami, spadaniem skał i kamieni, usypywaniem się ziemi, zasypanywaniem piaskiem, zatorami ludowymi podmywaniem brzegów i ich uszkodzeniem przez krę lub innemi podobnemi niebezpieczeństwami ;

d) ochraniające łożyska płynących wód przed napełnianiem piaskiem, szutrem lub kamieniami ;

e) zabezpieczające bezpośrednio od nagłych zmian stanu wód w rzekach i kanałach ;

f) zabezpieczające i umożliwiające budowę i normalny ruch kolei.

#### §. 29.

Grunt zalesiony uznanym być może jako las wyłączony orzeczeniem władzy la-

sowej po przeprowadzeniu na miejscu dochodzenia i rozprawy (§. 32), jeżeli

a) interesa, o których ochronę w danym wypadku idzie, są ze względu na gospodarstwo krajowe lub inne publiczne potrzeby większej wagi aniżeli szkody spowodowane ograniczeniem w sposobie gospodarowania lub uznaniem lasu za wyłączony;

b) okazuje się nieodzowna potrzeba ze względu na utrzymanie odpowiedniego zarzewienia lub na inne publiczne ważne względy albo nareszcie na zabezpieczenie cudzej własności (§. 28) urządzenia gospodarstwa lasowego, względnie użytkowania z lasu zasadniczo różniącego się od norm przyjętych przy zwykłym dobrem gospodarstwie lasowym.

W wypadkach przewidzianych w §. 28 lit. a) i f) orzeka krajowa komisja lasowa o ile do tego c. k. Namiestnictwo nie jest powołanem, w innych zaś wypadkach orzeka okręgowa Komisja lasowa.

#### §. 30.

Wyłączenie lasu polega na wydaniu przez władzę lasową przepisów dotyczących gospodarowania w lesie względnie użytkowania płodów leśnych w ten sposób, aby dążyć do osiągnięcia jednego z celów wymienionych w §§. 28. i 29.

#### §. 31.

Przepisy, których ścisłe wykonanie ma być zapewnionem, muszą uwzględniać miejscowe stosunki wszechstronnie zbadać się mające. W razie potrzeby mają przepisy zawierać:

a) wstrzymanie lub ograniczenie pobierania pewnych użytków:

b) określenie sposobu pobierania użytków;

c) nakazanie lub zabronienie pewnych sposobów przewozu płodów lasowych;

d) nakazanie wykonania szczególniejszych środków ochronnych jak n. p. murów, ogrodzeń, płotków faszynowych, ochronnych rowów i innych;

e) nakazanie, aby właściciel gruntu lub budowli dozwolił wykonania szczególniejszych środków ochronnych przez osoby trzecie lub przez władzę polityczną.

#### §. 32.

Przepisy z §. 31., które w danym wypadku mają zastosowanie, muszą być szczegółowo określone w orzeczeniu uznającym las za wyłączony (§. 29).

Wydanie orzeczenia nastąpić może dopiero po przeprowadzeniu dochodzenia i rozprawy, które mają wyświecić, czy powodem orzeczenia jest potrzeba:

a) zapobieżenia jednemu z niebezpieczeństw wymienionych w §. 28. i zabezpieczenia wykonania takich przepisów, do których właściciel lasu jest już obowiązany postanowieniami niniejszej ustawy, postanowieniami innych obowiązujących ustaw lub też z tytułu wynikłego z prawa prywatnego;

b) zakazania takich czynności, które wedle doświadczenia mogą spowodować dla samego lasu wyłączonego niebezpieczeństwo lawin, spadania skał i kamieni, usypywania się ziemi, splukania ziemi urodzajnej;

c) takich przepisów i obostrzeń, które z powodu wyłączenia lasu dla ważnych celów publicznych nakładają na właściciela dalej idące zobowiązania, aniżeli wynikające z ustępów a) i b) niniejszego paragrafu.

#### §. 33.

Przepisy dotyczące wyłączenia wydane w myśl §. 32. ust. a) i b) nie upoważniają właściciela do żądania odszkodowania.

Gdy przepisy dotyczące wyłączenia wydanymi zostały w myśl §. 32. ust. c) należy się właścicielowi odszkodowanie, gdy przepisy te spowodują:

a) droższy sposób gospodarowania lub kosztowniejszy nadzór;

b) ubytek w dochodzie przez zabronienie lub ograniczenie pewnych użytkowań z gruntu lasowego lub z płodów leśnych, albo też kosztowniejsze tychże użytkowania;

c) ubytek w dochodzie z powodu wykonania nakazanych budowli lub robót ochronnych.

Jeżeli wyłączenie lasu służy także do odwrócenia niebezpieczeństwa lub szkody na innej posiadłości właściciela wyłączonego lasu, należy to uwzględnić przy wymiarze odszkodowania.

#### §. 34.

Jeżeli wyłączenie lasu jest wobec swego celu prawdopodobnie trwałem, orzeczonem na podstawie §. 32. ust. c) lub połączonem z takimi utrudnieniami gospodarskimi, iż przypuszczać należy, że właściciel z lasu swego nie będzie mógł mieć odpowiedniego pożytku lub nie będzie w możności poleceńiom władzy zadość uczynić, winna władza lasowa na żądanie właściciela orzec wykupno lasu wyłączonego zamiast przyznawać odszkodowanie.

#### §. 35.

Zasady dotyczące odszkodowania względnie wykupna wedle §§. 33. i 34. mają analogiczne zastosowanie przy ocenianiu i wynagradzaniu szkód poniesionych przez osoby lub prawne jednostki nie będące właścicielami lasu, lecz mające prawa użytkowania, które przez wyłączenie lasu ścieśnionemi lub zupełnie zniesionemi zostały.

#### §. 36.

W wypadku przewidzianym w §. 35. należy przy obliczaniu odszkodowania względnie ceny wykupna uwzględnić, czy i o ile umniejszonym został dochód z całej własności uprawnionego względnie cała jej wartość

realna i gospodarza przez orzeczenie wyłączenia lasu obciążonego uprawnieniami.

#### §. 37.

Kupione wedle §§. 34. i 35. grunta i uprawnienia stają się własnością galicyjskiego funduszu lasowego (§. 150).

#### §. 38.

Władza lasowa wydaje orzeczenie uznające las za wyłączony na podstawie przeprowadzonego dochodzenia na miejscu i przesłuchania wszystkich interesowanych. Dochodzenie będzie zarządzane na żądanie władz lub osób uprawnionych do strzeżenia interesów, dla których ochrony las ma być wyłączonym.

W wypadku przewidzianym w §. 32. lit. c) ma żądający wydania orzeczenia złożyć równocześnie oświadczenie, iż gotów jest pokryć pretensje do odszkodowania względnie wykupna bądź sam, bądź wspólnie z innymi mającymi korzystać z wyłączenia lasu.

Jeżeli w oświadczeniu gotowości poniesienia kosztów nie jest podanym stosunek, w jakim każdy z żądających względnie z korzystających z wyłączenia lasu przyczynić się ma do wynikłych z tego powodu wydatków, a ngoda dobrowolna nie przyjdzie do skutku, ma okręgowa Komisya lasowa oznaczyć stosunek procentowy, w jakim poszczególni interesowani przyczynić się mają wedle stopnia odnieść się mających korzyści przez odwrócenie grożącego niebezpieczeństwa.

#### §. 39.

W orzeczeniu uznającym las za wyłączony muszą być przy przyznaniu prawa do odszkodowania względnie wykupna wyraźnie oznaczone terminy płatności i wysokości sum, które właścicielowi względnie uprawnionemu mają być wypłacone.

## §. 40.

Jeżeli uznanie lasu za wyłączony nastąpić ma z powodu budowy lub ruchu kolei (§. 28. lit. f) winny być zastosowane postanowienia obowiązujące przy wywłaszczeniach na rzecz budowy i ruchu kolei.

Jeżeli przy kolei będącej w ruchu okaże się potrzeba nagłych zarządzeń celem zapobieżenia przerwie ruchu, może krajowa władza polityczna na wniosek przedsiębiorstwa kolejowego wydać potrzebne tymczasowe zarządzenia. Równocześnie ma być wyznaczonym termin, w którym ma być pod zagrożeniem grzywny przedsiębiorstwo kolejowe postawić wniosek o wdrożenie postępowania wywłaszczającego w myśl w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu wymienionych postanowień.

## §. 41.

Właściciel lasu wyłączonego, jak nie mniej posiadający prawa użytkowania w tym lesie, jest odpowiedzialnym za ściśle przestrzeganie przepisów, dotyczących tego lasu (§§. 31, 32) tak przez siebie jak i przez jemu podległe organa administracyjne lub wykonawcze w czynnościach dokonywanych.

## §. 42.

Na żądanie właściciela lasu lub jednego z interesowanych należy wdrożyć postępowanie o zniesienie orzeczenia, uznającego las za wyłączony. Czynność ta dokonana być może przez krajową komisję lasową.

## IV. Lasy obciążone służebnościami.

## §. 43.

W lasach, na których ciąży służebności tj. prawo użytkowania na rzecz osób trzecich, jak prawo pasienia, wycinania traw, poboru ściółki, drzewa lub innych płodów lasowych, ma właściciel w ten sposób gospodarować i tak w nich użytkować, aby

uprawnieni zapewnionem mieli otrzymywanie należnych im poborów.

Prawa serwitutowe użytkowania mają być w lasach wykonywane w ten sposób aby w pełni uwzględnionymi były potrzeby uprawy, hodowli i ochrony lasu i aby zachowanymi były wymogi niniejszej ustawy.

## §. 44.

Tak właściciel lasu obciążonego służebnością jak i właściciel uprawnienia służebnościowego mają obowiązek oprócz przestrzegania postanowień §. 43. zastosować się do następujących przepisów.

a) uprawnieni do pasania są obowiązani ustanowieniem osobnych i odpowiednich pastuchów lub w inny stosowny sposób ochraniać zręby i zagajniki do spasanania. Zręby i zagajniki mają zajmować z całej powierzchni lasowej, tworzącej jeden dział gospodarczy:

aa) jedną piątą część przy gospodarstwie wysokopiennem;

bb) jedną czwartą część przy gospodarstwie średniopiennem;

cc) jedną trzecią część przy gospodarstwie połączonym i niskopiennem;

b) pasienie kóz dozwolone tylko pod szczególnym nadzorem, przy zastosowaniu postanowień §. 10. lit. k) niniejszej ustawy;

c) ściółkę t. j. liście i szpilki opadłe wolno gromadzić tylko grabiami mającymi drewniane zęby, nie naruszając ziemi, której branie jest zabronionem;

d) branie darni, ziemi wrzosowej i torfowej dla celów gospodarczych lub technicznych dozwolone tylko za wyrażeniem pozwoleniem władzy lasowej, która ściśle oznaczy miejsce, sposób i czas, w których tę czynność dokonywać wolno;

e) wysokość pozostającego pnia przy zrębywaniu drzew nie może być większą ponad powierzchnią ziemi jak trzecia część średnicy zrąbanego drzewa;

f) drzewo ma być ścięte, obrobione i wywiezione w jesieni lub zimie po śniegu tam, gdzie tego potrzeba dla ochrony drzewostanu;

g) drzewo zrąbane na wiosnę lub w lecie musi być usuniętem wraz z odpadkami przed początkiem następnej wiosny;

h) co do wywozu płodów leśnych i przepędu obowiązują następujące przepisy:

aa) wszystkie płody leśne mają być zabierane i wywożone z lasu drogami istniejącymi, względnie używając środków komunikacyjnych przez właściciela lasu wskazanych, robiących zabieranie i wywóz dogodniejszymi i tańszymi dla uprawnionych.

bb) wywóz ściółki z lasu musi nastąpić najpóźniej w 30 dni po jej zgromadzeniu. Wywóz drzewa dokonany być ma najpóźniej do dni 60 po dokonaniu czynności w §. 45 i 46. określonych;

cc) jeżeli potrzebnem jest dla należytej ochrony lasu, ma przepęd pasionego inwentarza być prowadzonym tylko odpowiednimi drogami, które w razie sporu wyznaczy okręgowa komisya lasowa po przesłuchaniu stron interesowanych. Jeżeli istnieje kilka dróg jednakiego dla lasu znaczenia, należy dla przepędu wyznaczyć najbliższą drogę;

dd) pasienie w lesie dozwołonem będzie tylko w czasie przez okręgową komisję lasową corocznie dla każdej gminy oznaczonym;

ee) jedynie za zezwołeniem okręgowej komisji lasowej dozwołonem być może przewożenie płodów leśnych tak w stanie surowym jak przygotowanym po gruncie lasowym zadrzewionym a do wycięcia w następnem trzechleciu nieprzeznaczonym w czasie od 1. marca do 30. czerwea w nizinach, a od 1. maja do 15. lipca w górach. Które okręgi lasowe, lub ich części liczyć się będą do nizinnych a które do górskich, oznaczy rozporządzenie wykonawcze;

i) przy rębaniu i obrabianiu drzewa, przy zbieraniu i wywożeniu płodów leśnych należy wystrzegać się starannie uszkodzenia pozostającego drzewa.

k) w czasie bezśnieżnym mają tak użytkujący jak nadzorujący z szczególniejszą starannością unikać wszystkiego, coby pożar wzniecić mogło. Jeżeliby sprawdzonem zostało, iż użytkujący lub nadzorujący winnymi są wzniecenia pożaru przez jaką czynność umyślną lub przez nieuwagę, odpowiadać oni będą w myśl §§. 75—89 niniejszej ustawy.

#### §. 45.

Właściciel lasu obciążonego służebnościami ma uprawnionym po ich zgłoszeniu się w odpowiednim czasie wyznaczyć należące się płody leśne do odbioru.

Dzień i miejsce do wyznaczenia płodów obowiązanym jest właściciel lasu ogłosić za pośrednictwem przełożonych gmin w miejscowościach przez uprawnionych zamieszkałych.

Wyznaczenie niezrąbanego drzewa do odbioru ma być dokonaniem w sposób wykluczający wszelkie nieporozumienia.

Gdy chodzi o drzewo już zrąbane, o leżaki lub odpadki ma być biorącym wskazanem miejsce złożenia.

Jeżeli ma być wydanem drzewo z pni, korzeni lub leżących na ziemi gałęzi, należy dokładnie biorącym wskazać i wytłumaczyć, z jakiego miejsca i które przedmioty brać uprawnionym wskazano.

#### §. 46.

Uprawnionym, którzy swych płodów leśnych nie zabrali z lasu w czasie §. 45. określonym, ma właściciel lasu przesłać upomnienie przez przełożonych gmin, które uprawnieni zamieszkują, wyznaczając ponowny termin do zabrania płodów leśnych, co najmniej czternastodniowy.

Po tym drugim terminie niewywiezione z lasu przez uprawnionych płody przepadają na rzecz właściciela.

#### §. 47.

Właścicielowi lasu wolno żądać, aby

a) nagromadzone dla lub przez uprawnionych płody leśne były przez niego lub jego zastępcę znaczone (cechowane);

b) uprawnieni wykazywali się przy wywozie kwitami (przekazami, asygnacjami) przez właściciela lub jego zastępcę wystawionymi;

c) uprawnieni potwierdzali odbiór płodów leśnych.

Rozporządzenie wykonawcze określi w jaki sposób wymogom pod a), b), c) zadość uczynić się ma.

#### §. 48.

Okręgowa komisya lasowa ogłosi każdego roku jak najwcześniej i w sposób jak najszybszy we wszystkich gminach (obszarach dworskich) do okręgu lasowego należących, od którego dnia pasienie na gruncie lasowym będzie dozwolone (§. 45).

Pasienie w lesie przed dniem oznaczonym karaniem będzie grzywną od 20 groszy do 10 koron.

#### §. 49.

Jeżeli jakaś przestrzeń lasowa jest obciążoną służebnościami, na których zupełne zabezpieczenie i zaspokojenie wystarcza część tej przestrzeni, może właściciel tejże żądać od krajowej władzy politycznej uwolnienia rzeczzonej części przestrzeni lasowej od służebności, gdy

a) uprawnienia w niczem nie będą uszczuplone lub nie staną się trudniejszemi do wykonania;

b) tak właściciel lasu jak i uprawnieni na to się zgodzą.

Koszta spowodowane czynnościami niniejszym paragrafem określone ponosi właściciel lasu, o ile inna między stronami interesowanemi nie została zawartą ugodą.

#### §. 50.

Okręgowa komisya lasowa obowiązana jest na wniosek właściciela lasu lub uprawnionych do poboru płodów leśnych wydać orzeczenie ograniczające prawa poboru (serwitutowe) obciążające przestrzeń lasową, uwzględniając udowodnione pierwszeństwo w użytkowaniu lub inne uzasadnione szczególne uprawnienia, gdy

a) wydatność lasu obciążonego służebnościami nie wystarcza na stałe lub czasowe zupełne zaspokojenie wszystkich uprawnień;

b) właściciel lasu bez uchybienia postanowieniom niniejszej ustawy nie jest w możności stale lub czasowo zupełnie zaspokajać wszystkich lub niektórych praw użytkowania osobom trzecim przysługujących.

#### §. 51.

Równocześnie z wydaniem orzeczenia w myśl §. 50. ma okręgowa komisya lasowa orzec o odszkodowaniu należącym się tym uprawnionym, których prawa ograniczono gdy to jest następstwem nieodpowiedniego gospodarowania lub użytkowania na swą korzyść przez właściciela wbrew przepisom ustawowym.

W innych wypadkach ograniczenia praw serwitutowych (użytkowania) odeszle władza lasowa uprawnionych z ich pretensjami na zwykłą drogę prawa, jeżeli okaże się niemożliwym doprowadzenie do dobrowolnej ugody w sprawie odszkodowania pomiędzy właścicielem lasu obciążonego a uprawnionymi, o co okręgowa komisya lasowa usilnie starać się ma.

#### §. 52.

Ograniczenie praw użytkowania może być stałym lub czasowym. Jest ono czaso-



wem, gdy trwać ma najwyżej lat dwadzieścia. Trwając dłużej jak lat dwadzieścia, staje się ograniczenie stałem.

#### §. 53.

Okręgowa komisya lasowa ma dołożyć wszelkich starań, aby sprawa odszkodowania dobrowolną ugodą zalatwioną została (§. 51). Jeżeli dobrowolna ugoda nie będzie mogła przyjść do skutku, ma okręgowa komisya lasowa w każdym razie oznaczyć dokładnie należne uprawnionym odszkodowanie, zastosowując przepisy §§. 26, i 27. cesarskiego patentu z dnia 5. lipca 1853 Nr. 130 Dz. p. p. i §§. 96 do 99 włącznie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 31. października 1857 Nr. 218 Dz. p. p. z tą jedyną zmianą, iż wartość pieniężna straty w użytkowaniu ma być oznaczoną na podstawie cen przeciętnych z dziesięciolecia, poprzedzającego bezpośrednio rozprawę o ograniczeniu praw serwitutowych.

Gdy ograniczenie praw jest czasowem, należy oznaczyć odszkodowanie w rencie płatnej corocznie przez czas trwania ograniczenia. Skapitalizowanie rocznej renty i spłacenie kapitału z góry jest właścicielowi lasu dozwołonem.

Gdy ograniczenie praw jest stałem, należy oznaczyć odszkodowanie co lat dziesięć w rocznie płatnej rencie. Na żądanie właściciela ma władza lasowa oznaczyć odszkodowanie za stałe ograniczenie praw użytkowania w kapitale, płatnym do roku po prawomocności orzeczenia, równającym się dwudziestopięciokrotnemu iloczynowi dochodu, straconego przez ograniczenie praw służebnościowych.

#### §. 54.

W orzeczeniu władzy lasowej, dotyczącem odszkodowania za ograniczenie praw użytkowania, mają być określone w sposób wykluczający wszelką wątpliwość:

a) parcele gruntowe, na których ograniczonemi być mają prawa użytkowania;

b) jakość praw;

c) stosunek części nienaruszonej do części uszczuplonej prawa użytkowania:

d) sposób i czas wypłaty odszkodowania.

#### §. 55.

Tak czasowe jak stałe ograniczenie praw użytkowania razem z orzeczeniem normującym sposób odszkodowania musi być z urzędu uwidocznione tak w tabuli posiadłości, która ma w stanie czynnym tabuli uwidocznione prawa użytkowania.

Jeżeli stałe uszczuplenie praw odszkodowania będzie rentą skapitalizowaną, wolno właścicielowi posiadłości, na której te prawa użytkowania w stanie biernym są zainstabulowane, żądać wykreślenia z urzędu praw spleconych po uiszczeniu całego należącego się kapitału. W tabuli zaś posiadłości, w której stanie czynnym uwidocznione są prawa użytkowania, mają takowe być z urzędu wykreślone, gdy kapitał jako odszkodowanie przyznany spleconym będzie.

#### §. 56.

Wszystkie obowiązujące przepisy dotyczące czyichkolwiek praw zabezpieczonych na posiadłościach, czy to obciążonych służebnościami, czy mających w stanie tabularnym czynnym uwidocznione przysługujące prawa użytkowania na obcej własności, pozostają niezmiennione i nienaruszone.

Nowe uprawnienia służebnościowe, dotyczące płodów lasowych lub obciążające grunta zalesione, a w szczególności podległe przymusowi lasowemu (§§. 5—42) nie mogą od dnia prawomocności niniejszej ustawy powstać lub być nabyte.

#### §. 57.

Jeżeli skutek parcelacyi posiadłości, do której prawo użytkowania w obecnym lesie jest przyłączone, prawo to ma być rozdzielonem na pojedyncze części z parcelacyi

powstałe, potrzeba uzyskać zezwolenie właściciela lasu, obciążonego prawem użytkowania.

W razie odmówienia tego zezwolenia może podział nastąpić na podstawie pozwolenia okręgowej komisji lasowej, które danem ma być, gdy:

a) prawidłowe zagospodarowanie lasu obciążonego nie będzie tem narażone na szkodę lub trudności;

b) podział prawa użytkowania korzystnym będzie dla zagospodarowania części posiadłości przez parcelację powstałych;

c) uprawniony zgodzi się na odpowiednie zmniejszenie swych poborów w wypadku gdy wskutek zaszłego rozdziału praw użytkowania urosną dla właściciela obciążonej posiadłości większe koszta przy wydawaniu płodów lasowych lub przy zarządzie i nadzorze rzeczzonej posiadłości.

#### §. 58.

Jeżeli wskutek parcelacji lasu obciążonego prawami użytkowania, takowe mają być rozdzielone na części lasu powstałe przez parcelację dokonaną w myśl obowiązujących przepisów, potrzeba uzyskać zezwolenie uprawnionych. W razie odmówienia zezwolenia może podział uprawnień nastąpić na podstawie pozwolenia okręgowej Komisji lasowej, które danem być ma, gdy

a) prawidłowe zagospodarowanie lasu względnie jego nowo powstałych części nie będzie narażone na szkody;

b) podział praw użytkowania korzystnym będzie dla zagospodarowania części własności leśnej przez parcelację powstałych;

c) właściciel parcelowanej posiadłości zgodzi się za odpowiednie zwiększenie poborów uprawnionych, jeżeli wskutek zaszłego rozdziału urosną dla uprawnionych większe koszta lub trudności poboru należnych im płodów leśnych. Wartość zwiększonych poborów może być skapitalizowaną

i właściciel parcelowanej posiadłości może ten kapitał spłacić jednorazowo lub ratami wedle orzeczenia okręgowej Komisji lasowej.

#### §. 59.

Jeżeli uprawnieni odmawiają zezwolenia na odstąpienie trzeciej osobie części obciążonego służebnościami lasu bez przeniesienia ciężarów służebnościowych, może brak tego zezwolenia być zastąpionym na prośbę właściciela lasu lub nabywcy oddzielonej tegoż części pozwoleniem właściwego sądu realnego. Sąd orzeka wedle przepisów o postępowaniu w sprawach niespornych po uzyskaniu opinii okręgowej Komisji lasowej i po przeprowadzeniu dochodzeń, które okażą się potrzebnymi.

#### §. 60.

Jeżeli zachodzą wątpliwości i nieporozumienia co do sposobu wykonywania praw użytkowania, rozstrzyga i orzeka wyłącznie władza polityczna.

### V. Dzielenie lasów.

#### §. 61.

Nie wolno dzielić ani czasowo ani stale lasów będących czy z tytułu wykupna służebności czy też z innego tytułu własnością gmin, części gmin, miejscowości, przysiółków, poszczególnych klas, zawodów i zatrudnienia członków gmin, sąsiedztw, uprawnionych spółek i stowarzyszeń.

W wyjątkowych wypadkach, gdy się to okaże potrzebnem dla ogólnego dobra lub niezwykle korzystnem dla posiadaczy lasu, może krajowa Komisja lasowa zezwolić na podział lasów ustępem pierwszym niniejszego paragrafu określonych. Pozwolenie danem być może pod warunkiem, iż prawidłowe zagospodarowanie całej przestrzeni lasowej w zupełności zabezpieczonem będzie.

Podział lub rozparcelowanie dokonane bez pozwolenia krajowej Komisji lasowej jest nieważnem. W razie potrzeby ma powiatowa władza polityczna wykonać orzeczenie okręgowej Komisji lasowej dotyczące jednolitego zagospodarowania całej lasowej przestrzeni.

Postanowienia niniejszego paragrafu tracą moc obowiązującą w wypadkach, do których odnoszą się przepisy ustaw agrarnych z 7. sierpnia 1883 Nr. 92 do 94 Dz. n. p. i z 9. grudnia 1899 Nr. 18 do 20 Dz. u. kr.

## VI. Prowadzenie gospodarstwa w lasach.

### A) Zarząd lasowy.

#### §. 62.

Stosownie do kategorii, do której las należy wedle §. 2., obowiązują następujące przepisy dotyczące zarządu gospodarczego lasowego:

a) Organizacya służby, określenie wymogów co do kwalifikacyi osobistych, wydanie odpowiednich regulaminów i instrukcyi służbowych i gospodarczych należy

aa) do c k. Ministerstwa rolnictwa w lasach wymienionych w §. 2. lit. a);

bb) do krajowej władzy politycznej w lasach wymienionych w §. 2 lit. b), g), h), które na mocy obowiązujących przepisów, są bezpośrednio zarządzane przez władzę polityczną;

cc) do Wydziału krajowego w lasach wymienionych w §. 2. lit. c) do h), które na mocy §. 18 statutu krajowego, §. 48. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 21. Dz. u. kr., dalej §. 98. ustawy z dnia 18. sierpnia 1866 Nr. 19 Dz. u. kr. w brzmieniu ustanowionem ustawą z dnia 15. lutego 1883 Nr. 59. Dz. u. kr., tudzież §. 101. nstawy z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51 Dz. u. kr. podlegają zarządowi i nadzorowi Wy-

działu krajowego i powołanych przezeń organów;

b) prowadzenie gospodarstwa w lasach wymienionych w §. 2. lit. b), e), d), dalej lit. f) do k) włącznie, oddanem być może jedynie ukwalifikowanym leśnikom;

e) prowadzenie gospodarstwa w lasach wymienionych w §. 2. lit. e) i l) oddanem być może osobistości wybranej przez właściciela, względnie prawnie zarządzającego, bez względu na jego urzędową kwalifikacyę wyjąwszy w wypadku §. 63. przewidzianym.

#### §. 63.

Okręgowa komisya lasowa ma prawo wydać orzeczenie, zmuszające właściciela lasu, określonego w §. 2. lit. l), do ustanowienia ukwalifikowanego, egzaminowanego gospodarza lasowego, wbrew postanowieniom §. 62. lit. e), jeśli stwierdzonem zostanie, iż tylko brak odpowiednio wykształconego gospodarza lasowego jest powodem nieodpowiednio prowadzonego gospodarstwa. Przed wydaniem orzeczenia ma być przesłuchanym właściciel, któremu wolno będzie przyjąć zobowiązanie, iż albo odda zarząd należycie ukwalifikowanemu leśnikowi, zamieszkałemu tak daleko, aby dlań prowadzenie gospodarstwa możliwem było, albo też utrzymywać będzie ukwalifikowanego nrzędnika wyłącznie do prowadzenia gospodarstwa w swoim lesie.

Takie zobowiązanie właściciela ma władza lasowa przyjąć i oznaczyć czas wedle możności w porozumieniu z właścicielem, do którego zobowiązanie ma być wykonanem. Po upływie tego czasu ma władza lasowa prawo ustanowienia osobnego gospodarza lub poruczenia prowadzenia gospodarstwa ukwalifikowanemu leśnikowi nie zbyt daleko mieszkającemu, a mającemu równocześnie inne zajęcie. Wybór co do sposobu urzędzenia zarządu lasowego, wyżej określonego, zależeć będzie od wysokości normalnego rocznego dochodu, jaki las w obecnym stanie przynosi i od stosunku

tego dochodu do kosztu, spowodowanego utrzymywaniem gospodarza lasowego, należyce ukwalifikowanego.

Jeżeli mimo starań właściciel nie mógł wyszukać odpowiedniej osobistości w czasie w którym się zobowiązał to uczynić, należy wyznaczyć wedle możności w porozumieniu z właścicielem drugi termin ostateczny, przed którego upływem przyjęte zobowiązanie wykonaniem być musi.

Gdzie dla uniknięcia zbytecznych kosztów okaże się wskazanem, a dla gospodarstwa lasowego wystarczającym, ma władza lasowa poprzestać na ustanowieniu organu gospodarczego, mającego egzamin wymagany dla pomocniczej służby leśnej.

#### B) *Straż lasowa.*

##### §. 64.

Osobom ustanowionym do prowadzenia gospodarstwa lasowego ma być dodana odpowiednia ilość straży do ochrony i dozoru lasów. W razie sporu, czy i w jakiej ilości straż lasowa ma być utrzymywana, orzeka ostatecznie krajowa komisja lasowa.

##### §. 65.

Każda osobistość ustanowiona do zawiadywania, ochrony i dozoru lasu, winna złożyć przysięgę wobec władzy politycznej.

Szczegółowe przepisy, dotyczące zaprzysięgania, wyda c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa, po zasięgnięciu opinii krajowej władzy politycznej i Wydziału krajowego.

Dotyczące warunków zaprzysiężenia straży lasowej rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z 1. lipca 1857 Nr. 124 Dz. u. p. pozostaje w mocy obowiązującej.

##### §. 66.

Osoby, które złożyły przysięgę w myśl §. 65., mają być uważane za straż publi-

czną w warunkach, określonych §. 68. Osoby powyż wymienione używają w służbowym zakresie działania i w myśl obowiązujących przepisów, wszystkich tych praw, które przysługują osobom urzędowym i strażom cywilnym.

Wezwaniu służbowemu osób tych ma być każdy posłusznym.

##### §. 67.

Straż lasowa zaprzysiężona może nosić broń zwyczajną, z której czynić użytek wolno tylko w wypadku rzeczywistej koniecznej obrony.

##### §. 68.

Straż lasowa będąc w służbie, może być uważaną za straż publiczną tylko wtedy gdy nosi przepisaną odznakę w myśl ustawy z 29. maja 1887 Nr. 42 Dz. u. kr.

Postanowienia powyższego ustępu mają zastosowanie i dla osób, do których się odnoszą §§. 62, 63 i 140 niniejszej ustawy.

##### §. 69.

Służba lasowa jest obowiązana wydalić z lasu każdego, kogo tylko spotka poza drogą publiczną, lub drogą której używanie jest mu prawnie dozwolone, jeżeli jego obecność w lesie powoduje obawy naruszenia leśnej własności, uszkodzenia uprawy leśnej i zagrożenia publicznego bezpieczeństwa.

Jeżeli spotkany w lesie poza drogami, w ustępie pierwszym określonymi, ma narzędzia używane do wyróbki lub przeniesienia i przewozu płodów leśnych, obowiązana jest straż lasowa odebrać te narzędzia, jeżeli niesprawiedliwionem nie będzie, dlaczego te narzędzia do lasu wziętymi zostały. Odebrane narzędzia oddanemi być mają Zwierzchności gminnej, która uzyskany ze sprzedaży tych narzędzi fundusz przeleje do galicyjskiego funduszu lasowego.

## §. 70.

Jeżeli ten, którego w lesie spotkano, jest podejrzany o popełnienie przestępstwa lasowego, wolno zagrabić znalezione przy podejrzanym płody lasowe.

## §. 71.

Przytrzymać należy osoby nieznajome schwytane na uczynku lub silnie podejrzane o popełnienie przestępstwa lasowego. To samo uczynić wolno z osobami znajomymi schwytanymi na uczynku lecz tylko wtedy, gdy się opierają prawnej czynności straży lasowej, gdy teże znieważają lub na nią się porywają tudzież w wypadku gdy nie mają stałego miejsca zamieszkania lub dopuściły się znacznego przestępstwa.

Osoby ujęte należy oddać bezzwłocznie właściwej władzy najbliższej.

## §. 72.

Jeżeli schwytany na gorącym uczynku zbiegnie, wolno go ścigać i zagrabić mu skradzione płody lasowe, także po za lasem.

## §. 73.

Postanowienia ustaw z dnia 16. czerwca 1872 Nr. 84 Dz. p. p. i z 4. września 1892 N. 72 Dz. u. k. dotyczące służby nadzorczej ustanowionej do czuwania nad kulturą krajową pozostają w mocy obowiązującej.

Również obowiązującym jest rozporządzenie c. k. Ministerstwa handlu z dnia 31. grudnia 1878 L. 35834 dotyczące przechodzenia straży lasowej przez grunta kolejowe.

## §. 74.

Przepisy o egzaminach dla gospodarzy lasowych, urzędników techniczno-lasowych i służby lasowej wydane będą w drodze rozporządzenia przez krajową władzę polityczną po porozumieniu się z Wydziałem krajowym, o ile nie mają zastosowania w myśl niniejszej ustawy przepisy zawarte w rozporządzeniach ministerstw spraw we-

wnętrznych i sprawiedliwości z 1. lipca 1857 Nr. 124 Dz. p. p. dotyczące zaprzysiężenia straży lasowej i ministerstwa rolnictwa z 11. lutego 1889 N. 23 Dz. p. p. i z 6 lipca 1873 N. 118 Dz. p. p. dotyczące uzdolnienia, zaprzysiężenia i egzaminowania osób do nadzoru lasu powołanych,

## VII. Pożary lasowe.

## §. 75.

Wypalanie zarośli i suchego perzu, suchych traw, kładzenie ognisk w odległości mniejszej jak 200 metrów od brzegu lasu może być przedsięwzięciem w czasie, gdy śniegu nie ma, tylko przy zachowaniu należytej ostrożności i po uzyskaniu wyraźnego zezwolenia właściciela pobliskiego lasu lub zaprzysięgłej straży tego lasu strzegącej.

Przy wietrze wiejącym w kierunku do leśnej przestrzeni są czynności w ustępie powyższym wymienione w czasie bezśnieżnym bezwzględnie zabronione.

W czasie posuszny lub bezśnieżny należy wszelkie czynności w lesie wykonywać w ten sposób, aby wykluczoną była możliwość wzniesienia pożaru leśnego. Nie wolno zatem rzucać na ziemię lub na odpadki drzewne palących się zapalek, cygar, odpadków fajczanych, węgla lub innych żarzących albo palących się rzeczy bez ich należytego i starannego ugaszenia. Nie wolno również do strzelania używać naboju, z których części przez strzał zapalone, padając na ziemię, pożar wzniesić mogą.

## §. 76.

Kto spostrzeże w lesie lub na brzegu lasu niezagaszone a opuszczone ogniska lub palące się torfy, drzewo, trawy, odpadki drzewne lub jakie inne przedmioty, obowiązany jest natychmiast przedmiot palący się ugasić. W razie niemożności ugaszenia należy o tem zawiadomić mieszkańców najbliższego domostwa, na których ciąży obowiązek natychmiastowego rozpoczęcia

czynności gaszenia a równocześnie doniesienie o pożarze przelozonemu najbliższej położonej gminy i właścicielowi lasu lub tegoż leśnej służbie.

#### §. 77.

Przełożeni gmin i obszaru dworskiego jak nie mniej właściciel płonącego lasu winien zawezwać wszystkich mieszkańców okolicznych miejscowości do gaszenia pożaru. Ludność zawezwana ma się jawnie niezwłocznie w miejscu pożaru, z przyrządami potrzebnymi do gaszenia i przerwania pożaru, jako to z motykami, oskardami, rydlami, siekierami, wiadrami, sikawkami itp. i udzielić wszelkiej możliwej pomocy celem stłumienia pożaru.

Jeżeli w miejscowości, z której powołaną jest ludność do gaszenia pożaru, znajduje się straż pożarna, ma ona niezwłocznie z potrzebnymi przyrządami udać się do płonącego lasu i rozpocząć gaszenie ognia.

Naczelnicy gmin, obszarów dworskich i służba lasowa mają przyłączyć się do idących do gaszenia pożaru i być gaszącym we wszystkim pomocnymi.

#### §. 78.

Jeżeli do pożaru przybędzie zorganizowana straż pożarna, obejmnie kierownictwo jej zwierzchnik obecny na miejscu.

W innych wypadkach należy kierownictwo:

a) do znajdującego się na miejscu najstarszego stopniem służbowym urzędnika lasowego w lasach określonych §. 2 lit. a) do k);

b) do przelozonego tej gminy, na której terytorium pożar powstał lub jego zastępcy w lasach określonych §. 2 lit. l) i w wypadku, gdy osoby pod a) wymienione nie są obecnymi przy pożarze.

#### §. 79.

Zarządzeniom kierownika winni gaszący i obecni przy pożarze bezwarunkowe posłuszeństwo. Naczelnicy gmin sąsiednich

i miejscowa straż lasowa mają na rozkaz kierownika pilnować porządku i ścisłego wykonywania zarządzonych czynności.

Po ugaszeniu pożaru należy pogorzelsko strażą obstawić, jak długo tego potrzeba, aby uniknąć ponowienia się ognia.

#### §. 80.

Jeżeli dla gaszenia, wstrzymania i ograniczenia pożaru potrzeba naruszyć posiadłość nie należącą do właściciela płonącego lub ogniem zagrożonego lasu, aby usunąć zboże, trawę, drzewo, płoty, słowem przedmioty mogące spowodować rozszerzenie się pożaru lub też aby kopać rowy itp., nie może właściciel tej posiadłości sprzeciwiać się czynnościom spowodowanym gaszeniem i ograniczeniem pożaru. Nie wolno również temu właścicielowi zabraniać przechodu osobistościom przy gaszeniu zajętych i przewozu przyrządów pożarnych przez swoją posiadłość.

#### §. 81.

Gdy zarządzenia kierownika wykonane przy pożarze spowodują uszkodzenia własności nie należącej do posiadacza płonącego lub ogniem zagrożonego lasu, ma się odszkodowanie należne za to uszkodzenie wliczyć do kosztów gaszenia pożarów.

Za przechodzenie osób gaszących i przewożenie pożarnych przyrządów, jeśli tem nie zrobiono szkody, nie należy się wynagrodzenie względnie odszkodowanie tak samo, jak ono się nie należy za szkody zrządzone przez widzów lub osoby nie zajęte bezpośrednio przy robotach przez kierownika nakazanych.

Gdy gaszeniem pożaru lasowego ochroniono od spalenia posiadłość uszkodzoną przy robotach gaszenia, nie ma się właścicielowi tej posiadłości przyznawać odszkodowania

#### §. 82.

Za danie pomocy przy gaszeniu pożaru lasowego należy się tym, którzy rzeczywiście czynnymi byli, wynagrodzenie.

Krajowa Władza polityczna w porozumieniu z Wydziałem krajowym oznaczać będzie co lat trzy dla każdego powiatu sądowego z uwzględnieniem pór roku, jakie ceny za dzień roboczy pieszy płaconemi będą. Obliczenie wartości dnia roboczego ciągłego nastąpi wedle §. 36. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr.

§. 83.

Wydatek spowodowany gaszeniem pożaru ponosić będą po połowie galicyjski krajowy fundusz lasowy i właściciele ochronionych od pożaru lasów w procentowym stosunku posiadanego lasu zagrożonego przez pożar.

Gdy pożar ogarnął więcej jak jedną czwartą część lasu jednego właściciela, nie będzie on obowiązany do świadczeń na rzecz wynagrodzenia za gaszenie. W tym wypadku część kwoty na tego właściciela przypadającą pokryje galicyjski krajowy fundusz lasowy.

§. 84.

W wypadku, gdy zgaszeniem pożaru lasowego ochroniono przedmioty ubezpieczone od ognia, ma w pierwszym rzędzie Towarzystwo ubezpieczeń od ognia, w którym ta własność ubezpieczoną była, przyczynić się do pokrycia kosztów gaszeniem spowodowanych. Jeśli owa własność w kilku Towarzystwach ubezpieczoną była, to udział tych Towarzystw, w pokryciu kosztów gaszenia oznaczonym zostanie procentowo wedle stosunku wartości ubezpieczonych.

Kwoty przez towarzystwa ubezpieczeń zapłacić się mające nie mogą przewyższać jednej trzeciej części ogólnych kosztów gaszenia i nie mogą być wyższe od dziesięciokrotnej sumy opłacanej przez ubezpieczonego premii bez uwzględnienia zwrotów wypłacanych ubezpieczonym przez towarzystwa.

§ 85.

W wypadku, gdy pożar lasowy został spowodowany przez kolej czy to wskutek

ruchu, czy też przez przeniesienie się iskier lub ognia z posiadłości kolejowej, ma prowadzący zarząd kolejowy opłacić wszystkie wydatki spowodowane gaszeniem pożaru, nie mając prawa do żądania zastosowania przepisów §§. 83 i 84. niniejszej ustawy.

Postanowienia ustępu pierwszego mają analogiczne zastosowanie w wypadkach, gdy pożar lasowy spowodowanym został przez motor mechaniczny użyty w lesie jako siła poruszająca lub pociągowa.

§. 86.

Po prawomocności orzeczenia wydanego przez tę powiatową władzę polityczną, w której okręgu pożar się rozpoczął, będą kwoty, które zapłaconemi być mają, do dni 30 przesłane przez kontrybuentów, orzeczeniem władzy politycznej ściśle określonych tej samej powiatowej władzy politycznej.

§. 87.

Rozporządzenie wykonawcze unormuje sposób postępowania władz przy

a) likwidacji wydatków spowodowanych pożarem i ewentualne koszta komisyjne do wydatków doliczyć się mające;

b) obliczaniu należytości za roboty dokonane przy gaszenia pożaru i strzeżeniu pogorzelska;

c) obliczaniu uszkodzenia obcej własności w myśl §§. 80 i 81.;

d) rozdziale sumy płacić się mającej na pojedynczych kontrybuentów.

§. 88.

Wynagrodzenie za szkody spowodowane pożarem dochódzonym być może w zwykłej drodze prawnej, przez właściciela spalonego lasu na tym, który pożar spowodował lub który nie przeszkodził rozszerzeniu się pożaru.

Tylko w wypadkach, w których kolej spowodowała pożar (§. 85), należy przyznanie i wymiar odszkodowania do władzy

politycznej, której ostatnią instancją jest ministerstwo rolnictwa.

Prawa określone w pierwszym i drugim ustępie niniejszego paragrafu przysługują również kontrybuentom, którym nakazano opłaty na zwrot kosztów gaszenia pożaru w myśl §. 81. do 86. włącznie.

#### §. 89.

Zaniechanie wykonania przepisów §§. 75, 76 i 77. karaniem będzie grzywną od 10 koron do 300 koron, albo karą aresztu od jednego dnia do dni trzydziestu.

Naczelnicy gmin, którzy na wezwanie odmówią pomocy do gaszenia pożaru lub strzeżenia pogorzeliiska, będą karani grzywną od 10 do 200 koron.

Mieszkańcy gmin, którzy nie przybędą do ognia bez uzasadnionego powodu, lub którzy nie przybędą z potrzebnymi narzędziami jak motyki, siekiery i t. p. będą karani grzywną od 1 do 10 koron.

Osoby należące do zarządu i straży lasu płonącego, albo zagrożonego pożarem, któreby nie współdziałały wedle poleceń kierownika lub któreby w ich wykonywaniu przeszkadzały, będą karane grzywną od 10 do 300 koron względnie aresztem od jednego do 30 dni.

Kierownik zorganizowanej straży pożarnej, który nie przybędzie ze strażą i potrzebnymi przyborami na miejsce pożaru, karany będzie grzywną od 20 do 200 koron albo aresztem od dwóch do dwudziestu dni.

### VIII. Szkody lasowe zrządzone przez owady.

#### §. 90.

Właściciele lasów są obowiązani do zastosowywania w lesie tych środków, którymi można zwykle zapobiedz nadmiernemu rozmnożeniu się owadów szkodliwych dla lasów.

#### §. 91.

Jeśli szkodliwe owady pojawiają się w niezwykle wielkiej ilości, obowiązany jest właściciel lasu donieść o tem natychmiast okręgowej Komisji lasowej. Ten sam obowiązek ciąży na zarządcach, gospodarzach lasowych i prowadzących czasowo gospodarstwo w myśl §§. 62, 63 i 140 niemniej na przełożonych gmin i obszarów dworskich, o ile ci dwaj ostatni o pojawieniu się owadów są uwiadomieni.

W razie niewypelnienia obowiązku wpływającego z postanowień niniejszego paragrafu będą wymienione w ustępie pierwszym i drugim osobistości karane grzywną od 20 do 600 koron.

#### §. 92.

Po otrzymaniu doniesienia ma okręgowa Komisya lasowa przeprowadzić niezwłocznie potrzebne dochodzenie. Na podstawie wyniku dochodzeń wyda władza lasowa stosowne zarządzenia i odniesie się do powiatowej władzy politycznej o ich natychmiastowe wykonanie przez właściciela.

Jeśli mimo zarządzonych środków szkodliwe owady pojawiają się w ilościach zagrażających większej powierzchni lasów lub lasom sąsiednich właścicieli, obowiązany są właściciele lasów i mieszkańcy sąsiednich gmin na wezwanie powiatowej władzy politycznej udzielać potrzebnej pomocy i współdziałać przy zastosowaniu środków ochronnych.

W wypadkach w ustępie drugim wymienionych może być ustanowionym na koszt galicyjskiego funduszu lasowego osobny nadzór czuwający wraz z zarządem miejscowym i strażą lasową nad ścisłym wykonywaniem poleceń władzy politycznej. O ustanowieniu osobnego nadzoru orzeka krajowa władza polityczna na wniosek krajowej Komisji lasowej.



## §. 93.

Mieszkańcom gmin sąsiednich nie będącym właścicielami lub współwłaścicielami zagrożonego lasu należy się wynagrodzenie za udzieloną pomoc w myśl §. 92.

## §. 94.

Koszta spowodowane zastosowaniem środków zmierzających do powstrzymania szkód w lasach przez owady robionych ponoszą po równej połowie galicyjski krajowy fundusz lasowy i właściciele lasów zagrożonych.

## §. 95.

Przy obliczaniu kosztów i wynagrodzenia za daną pomoc postępować należy analogicznie do postanowień dotyczących pożaru leśnego wedle §§. 82. do 87. włącznie.

## IX. Przewóz płodów leśnych.

## A) Przewóz lądem.

## §. 96.

Każdy właściciel jest obowiązany pozwolić, aby na jego gruncie poczynionymi były przygotowania i roboty potrzebne dla przewozu obcych płodów lasowych, jak również, aby takowe przewożonymi były w wypadku, gdy ich przewóz w inny sposób jest albo niewykonalnym, albo połączonym z niestosunkowo do wartości płodów wielkim kosztem. Wyjątek stanowią parcele gruntowe zabudowane i będące ogrodami, gdyż na tych przygotowawcze roboty i sam przewóz wykonywać może właściciel obcych płodów lasowych jedynie po zrobieniu dobrowolnej ugody z właścicielem gruntu.

Właścicielowi, przez którego grunt przewóz obcych płodów lasowych ma się odbywać, przysługują prawo zastrzeżenia sobie przy daniu pozwolenia na przygotowawcze roboty lub na przewóz, aby te czyn-

ności dokonywanymi były w sposób jak najmniej szkodliwy dla jego własności.

Prawo w ustępie drugim określone przysługują również właścicielowi gruntu w wypadku, gdy w drodze przymusowej na podstawie orzeczenia władz w myśl §§. 98, 101, 102, i 103. zuiewolonym został do pozwolenia, aby na jego gruncie czyniono przygotowania do przewozu lub wykonywano przewóz płodów lasowych.

## §. 97.

Korzystający z obcego gruntu przy przewozie płodów lasowych winien wynagrodzić właścicielowi gruntu szkody wyrządzone tak przy przygotowawczych czynnościach jak i przy samym przewozie.

Prawo dochodzenia przez właściciela lasu swych ewentualnych pretensyi przeciw kupcowi względnie przedsiębiorcy transportu płodów lasowych w zwykłej drodze prawnej pozostaje nienaruszone postanowieniami ustępu pierwszego.

## §. 98.

Jeżeli na żądanie właściciela płodów lasowych o pozwolenie użycia obcego gruntu do przewozu tychże lub do poczynienia potrzebnych do transportu robót przygotowawczych właściciel tego gruntu się nie zgodzi, albo zażąda zdaniem chcącego transportować zbyt wielkiego wynagrodzenia lub też urządzenia zbyt kosztownego sposobu przewozu, ma powiatowa władza polityczna na wniosek właściciela płodów lasowych orzec po przesłuchaniu okręgowej Komisji lasowej, a wrazie potrzeby i c. k. inżyniera powiatowego :

a) czy żądanie użycia obcego gruntu jest uzasadnione;

b) czy projektowane urządzenie przewozu jest odpowiednie ;

c) jakie odszkodowanie ma być właścicielowi gruntu zapłaconem i w jakich terminach wypłata ma być dokonana ;

d) w jakim czasie roboty przygotowane i przewozy płodów lasowych mają być rozpoczęte, wykonywane i ukończone;

e) czy właściciel płodów lasowych ma przed rozpoczęciem robót względnie przewozu złożyć kaucję pieniężną i w jakiej wysokości zabezpieczającą należyte odszkodowanie właściciela gruntu jak niemniej odszkodowanie za zrządzone szkody, za które uprawniony do przewozu odpowiada.

#### §. 99.

Jak tylko właściciel przewozić się mających płodów lasowych złożył oznaczone odszkodowanie lub wyznaczoną kaucję, nie może być wstrzymanem rozpoczęcie robót przygotowawczych względnie przewóz płodów lasowych.

Jeżeli właściciel gruntu nie jest zadowolonym z oznaczonego przez władzę polityczną odszkodowania, wolno mu dochodzić swych żądań w zwykłej prawnej drodze.

#### §. 100.

Do przewozu płodów lasowych przez grunt kolejowy nie będący drogą publiczną potrzeba bezwzględnie pozwolenia powiatowej władzy politycznej. Zezwolenie to danem być może, gdy władza powołana do nadzoru nad ruchem kolejowym nie sprzeciwi się przewozowi. Powyższe zezwolenie ma zawierać dokładne określenie warunków pod którymi władza kolejowa godzi się na przewóz.

Powiatowa władza polityczna winna ustanowić odpowiedni nadzór podczas przewozu zabezpieczający ściśle wypełnienie warunków, pod którymi pozwolenie danem zostało.

W razie niepełnego zastosowania się przez przewoźcę do polecenia władzy politycznej, ma być natychmiast pozwolenie cofniętem i z urzędu wstrzymanym przewóz płodów lasowych przez grunt ko-

lejowy. Władzy zaś nadzorczej nad ruchem kolejowym przysłuży prawo w myśl obowiązujących ustaw i rozporządzeń pociągnięcia przewoźcę do odpowiedzialności za niebezpieczeństwo w ruchu kolejowym lub szkodę w własności kolejowej spowodowane nieściśle wypełnieniem poleceń władzy politycznej.

#### §. 101.

Krajowa władza polityczna może pozwolić właścicielowi płodów lasowych na czasowe wyłączne nżywanie obcego gruntu, jeśli ze względu na stosunki miejscowe, na ilość i jakość płodów potrzeba do należytego przewozu założenia dróg, kładzenia torów kolejowych, budowy przedmiotów dla wykonywania przewozu potrzebnych, urządzenia placów składowych i t. d., słowem wykonania takich w ogóle robót, które ze względu na ich używanie i utrzymanie czynią niemożliwym dotychczasowe użytkowanie tego gruntu przez jego właściciela.

Gdy jest do przewidzenia, iż po ukończeniu przewozu oddanie gruntu jego właścicielowi w stanie, w którym je otrzymał ten, który przewoził własne płody lasowe jest albo niemożliwym, albo połączonym z kosztami niestosunkowo wielkimi, może krajowa władza polityczna orzec stałe wywłaszczenie, gdy ono nie przyniesie szkody publicznemu dobru lub nie będzie przeskądą interesom prywatnym dla gospodarstwa krajowego większego znaczenia.

Właścicielowi gruntu i przewoźcemu płody lasowe przysłuży równe prawo żądania, aby grunt potrzebny dla przewozu stale był wykupionym lub czasowo zupełnie oddanym przewoźcemu płody lasowe:

#### §. 102.

Jeżeli dla wyjaśnienia stosunków rozstrzygających o ewentualnem zezwoleniu na zajęcie obcych gruntów dla przewozu płodów lasowych potrzebne są dochodzenia lub roboty wstępne na obcych gruntach, a

właściciel tychże nie pozwala na ich dokonanie, może powiatowa władza polityczna przyzwolić na przeprowadzenie tych czynności na obcym gruncie w czasie ściśle oznaczonym za wynagrodzeniem szkód rzeczywistych zrobionych właścicielowi. Dla zabezpieczenia, czy wynagrodzenie zapłaconem będzie, może władza polityczna wydanie pozwolenia uczynić zawisłem od złożenia pewnej oznaczonej kwoty jako kaucyi.

### §. 103.

Przy orzekaniu o czasowem wyłącznem używaniu jak również o wykupnie obowiązującymi są przepisy §. 8. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr. i do tej ustawy wydanego rozporządzenia wykonawczego.

### §. 104.

Postanowienia §§. 101. i 103, mają analogiczne zastosowanie do praw osób trzecich, któremi obciążanym jest grunt stale lub czasowo wykupić się mający dla przewozu płodów lasowych, o ileby prawa te uszczuplonemi zostały lub trudniejszymi były do wykonywania.

### §. 105.

Przy wykonywaniu przewozu płodów lasowych i przy przygotowawczych robotach dla przewozu zabronionem jest bez wyraźnego pozwolenia władzy politycznej:

a) spuszczać, zrzucać i wywłaczać (wysmykiwać) drzewa po stromych zboczach w porze bezśnieżnej, jeżeli przez to ziemia byłaby ruszoną i prawdopodobnemby się stało tworzenie się wyrw, debr i usypisk ziemnych lub kamiennych;

b) wykonywać przez cały rok czynności pod a) wymienione w kierunku ku publicznym drogom, torom kolejowym, rzekom i kanałom, obcym budynkom i miejscowościom zamieszkałym;

c) zakładać koleje lasowe, drogi ryzowe, rzyzy drewniane lub linewkowe i inne

do przewozu odpowiednie przyrządy przez drogi publiczne, osady, wzdłuż obcych budynków i po nad nimi.

Powiatowa władza polityczna może wydać pozwolenie na dokonanie czynności pod a) do c) wymienione tylko po przeprowadzeniu dochodzenia i przysłuchaniu wszystkich interesowanych wtedy, gdy inne obowiązujące przepisy czynności zamierzonej nie stają na przeszkodzie.

### B) Przewóz wodą.

### §. 106.

Paragrafy 96. do 105. włącznie niniejszej ustawy mają zastosowanie przy wszelkich czynnościach dotyczących przewozu wodą płodów lasowych, o ile następujące paragrafy odmiennych nie zawierają przepisów.

### §. 107.

Splawianie tj. przewożenie wodą płodów lasowych związanych lub niezwiązanych, tudzież zakładanie budowli potrzebnych do splawiania lub do regulacyi ilości, kierunku, szerokości, wysokości i siły wody może być dokonywane tylko na podstawie uzyskanego pozwolenia powiatowej władzy politycznej wydanego po zasięgnięciu opinii okręgowej komisji lasowej jak nie mniej, gdy to władza uzna za potrzebne, po wysłuchaniu opinii e. k. inżyniera powiatowego.

W wypadku, gdy żądanem jest udzielenie upoważnienia do splawiania lub wzniesienia budowli dla splawu potrzebnych na kilka powiatów, lub gdy to upoważnienie ma trwać więcej jak lat pięć, a mniej jak lat dziesięć, orzeka krajowa władza polityczna po wysłuchaniu opinii krajowej komisji lasowej.

W wypadku, gdy żądanem jest udzielenie upoważnienia w obrębie dwóch lub więcej krajów koronnych lub, gdy takowe

trwać ma lat dziesięć lub dłużej, orzeka c. k. Ministerstwo rolnictwa.

### §. 108.

Każdemu wolno starać się o pozwolenie do spławiania płodów lasowych i do stawiania budowli do tego potrzebnych.

### §. 109.

W prośbach o upoważnienie do wykonywania czynności w §. 107. wymienionych mają być podane jak najdokładniej:

a) przy podaniach dotyczących spławiania:

aa) czas spławiania;

bb) miejsce początkowe, skąd spław ma się zaczynać;

cc) miejsce końcowe, gdzie ma spływ dochodzić;

dd) ilość i jakość spławiać się mających płodów lasowych;

b) przy podaniach dotyczących budowli;

aa) cel budowli;

bb) miejsce;

cc) urządzenie zewnętrzne i wewnętrzne;

dd) stosunek do innych budowli wodnych na tej samej wodzie istniejących.

### §. 110.

W wypadkach przewidzianych w §. 109. mają być do podań dołączone objaśniające mapy i plany sporządzone wedle instrukcyi objętej wydać się do niniejszej ustawy mającym rozporządzeniem wykonawczym.

Jeśli w wypadku przewidzianym w §. 109. lit. b) budowla ma być tak znacznej pojemności wody, iż zachodziłoby mogła obawa uszkodzenia cudzej własności lub przedmiotów publicznej użyteczności w wy-

padku popsucia się budowli, musi razem z mapami i planami przedłożonem być szczegółowe obliczenie, iż wytrzymałość konstrukcyi projektowanej budowli przynajmniej o jedną dziesiątą przewyższa normy przyjęte przy obliczaniu tego rodzaju robót.

Podania o wznowienie wygasających lub zgasyłych uprawnień mogą się odwoływać na poprzednio przedłożone plany i obliczenia, o ile nie zaszły jakieś zmiany. Jeżeli podania dotyczą budowli wedle §. 109. lit. b), należy szczegółowo wykazać stan ich i jakie naprawy względnie zmiany wykonać się mają. W razie potrzeby wykonania napraw lub zmian zastosować należy postanowienia pierwszego i drugiego ustępu niniejszego paragrafu.

### §. 111.

O wniesieniu podań w myśl §§. 107. do 110 uwiadomi władza polityczna natychmiast gminy (obszary dworskie), na których gruncie spław ma się odbywać lub lub budowle mają być robione i na których obszary rozciągają się może wpływ zamierzonych czynności.

Zwierzchność gminna (obszar dworski) ma podać to uwiadomienie do powszechnej wiadomości w sposób zwyczajowy w ciągu dni trzech i donieść niezwłocznie władzy politycznej o dokonaniem ogłoszenia.

Odleglejsze od siedziby urzędu gminnego przysiółki, osady i futory uwiadomić będzie władza polityczna osobno w sposób który uzna za właściwy.

Krajowa władza polityczna może zarządzić ogłaszanie o wpłynięciu podań w pismach publicznych przez władzę wskazanych na koszt wnoszącego podanie.

### §. 112.

Kto się chce starać o upoważnienie do spławiania na tej samej przestrzeni wody, na której ktoś inny zażądał już pozwolenia, winien wnieść swe podanie do powiatowej władzy politycznej w ciągu dni 14, jeżeli

żąda upoważnienia na rok bieżący, w innym zaś wypadku w ciągu dni 45. Terminy te liczyć należy od dwunastej godziny w południe dnia następującego po dniu ogłoszenia w miejscu zamieszkania wnoszącego podanie.

#### §. 113.

Po upływie terminu w §. 112 wymienionego ma powiatowa władza polityczna przeprowadzić potrzebne dochodzenie komisyjne na miejscu, wezwawszy przedstawicieli gmin (obszarów dworskich) określonych w §. 111, sąsiadów i innych interesowanych, jako też rzeczoznawców. Po ukończeniu dochodzenia i przesłuchaniu stron i rzeczoznawców wyda władza polityczna orzeczenie na podstawie wyniku dochodzeń przy uwzględnianiu stosunków skąd innąd znanych władzy politycznej.

#### §. 114.

Jeżeli podanie dotyczy pozwolenia do spławiania na wodzie, na której już komu innemu przysługuje wyłącznie uprawnienie do spławiania, nie można bez zezwolenia uprawnionego udzielać nowego upoważnienia w czasie jego trwania.

Z wyjątkiem wypadku przewidzianego w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu należy tylko wtedy odmówić zezwolenia na spław, na wykonanie budowli do spławiania potrzebnych, na urządzenie placów składowych i t. p., gdy te czynności:

a) mogą spowodować niebezpieczeństwo dla ogółu;

b) są dla dobra publicznego szkodliwymi;

c) wymagają usunięcia innych zakładów gospodarczych lub przemysłowych, które ze względów ekonomicznych lub innych publicznych są większej wagi dla ogółu;

d) spowodują prawdopodobnie szkody

którychby proszący nie mógł należycie wynagrodzić.

#### §. 115.

Spław uznany za dopuszczalny, o który równocześnie ubiegający się dobrowolnie zgodzić się nie mogą, należy rozdzielić w ten sposób, iż dla każdego ze starających się ustanowionymi będą osobne pory do spławiania, uwzględniając jakość i ilość spławić się mających płodów lasowych, gdy taki podział jest możliwym bez straty korzyści uzyskiwanych z przewozu wodą w stosunku do przewozu lądem.

Jeżeli nie można ustanowić dla wszystkich współubiegających się odrębnych pór do spławiania, albo jeżeli podział czasu do spławiania spowoduje utratę korzyści wynikłych z użycia wody do przewozu, należy przy oznaczeniu osobnej pory do spławiania, względnie przy nadaniu wyłącznego uprawnienia do spławiania, przyznać pierwszeństwo temu, który się wykaże, iż płody lasowe przezeń spławić się mające przedstawiają największą ogólną wartość, lub najwięcej stracą z swej ogólnej wartości, gdyby przewiezionymi być miały w inny sposób.

Przy równej wartości płodów lasowych należy przyznać pierwszeństwo temu, który od dłuższego czasu spławił, nie dając powodn do skarg uznanych urzędowo jako uzasadnionych, a w braku takiej różnicy temu, który potrzebuje upoważnienia do spławiania na dłuższej przestrzeni.

Jeżeli który ze starających się może część płodów lasowych równym w przybliżeniu kosztem przewozić drogą inną jak wodną, to część ta płodów lasowych nie ma być braną w rachunek przy ocenianiu komu upoważnienie do spławiania danem być ma.

Powiatowa władza polityczna ma przy orzekaniu uwzględniać charakter moralny, zdolności, doświadczenie i środki materialne, aby czynności dokonywane na mocy

otrzymanego pozwolenia nie powodowały szkód dla osób prywatnych i dla ogółu, jak również nie były powodem uniknąć się dających sporów i nieporozumień z władzami i mieszkańcami okolicy i zajętymi przy splawie robotnikami.

Gdy okoliczności, przewidziane w ustępach 1—5 włącznie niniejszego paragrafu nie przemawiają stanowczo za udzieleniem pozwolenia komu innemu, należy dać pierwszeństwo.

a) osobistości, która wyzyskać chce drogę wodną dla otwarcia nowych źródeł zarobku lub dla rozwoju nowej lub zaniedbanej gałęzi przemysłu w okolicy;

b) właścicielowi lasu, który chce własne płody lasowe splawiać, gdy osobistość pod a) wymieniona znacznie mniejsze ilości, względnie wartości płodów lasowych przewozić lub małego dla gospodarstwa krajowego znaczenia gałęź przemysłową rozwijać zamierza.

#### §. 116.

Na żądanie tych, którym nie dano upoważnienia, obowiązany jest otrzymujący takowe wedle własnego wyboru albo odkupić, wedle cen miejscowych, obce płody lasowe mające być splawiane, albo też za stosownem wynagrodzeniem splawić takowe, gdy to nie przeszkadza splawianiu własnych płodów lasowych. Jeżeli w ten sposób płody lasowe wszystkich starających się o możność splawiania nie mogą być przewiezione wodą, należy dać pierwszeństwo w myśl postanowień §. 115.

#### §. 117.

Jeżeli jest kilku starających się o pozwolenie na wystawienie budowli lub placów składowych do splawu potrzebnych na jednym miejscu lub w miejscach do siebie bardzo zbliżonych, i jeśli uznano roboty te za dopuszczalne, a między starającymi się nie przyjdzie do zgody w czasie przez po-

wiatową władzę polityczną oznaczonym, ma rozstrzygnięcie, komu dać pierwszeństwo, nastąpić po myśli §. 115.

#### §. 118.

Nowe budowle do splawiania mają być tak urządzone, aby nie szkodziły splawom już dozwolonym i aby nie przeszkadzały działalności już istniejących i używanych budowli i urządzeń do splawu.

#### §. 119.

Wszelkie istniejące budowle do splawu potrzebne muszą być oddane do użytku uprawnionym do splawiania przedsiębiorstwom na ich żądanie za stosownem wynagrodzeniem. Stać się to ma jednak tylko o tyle, o ile budowle nie należą do osób mających wyłączne uprawnienie do splawiania i o ile to nie przeszkadza ich stosownemu użyciu przez właściciela.

#### §. 120.

Jeżeli właściciel urządzeń do splawiania nie chce takowych nadal utrzymywać w dobrym stanie, winien on je sprzedać lub wdzierżawić temu, ktoby się zobowiązał i zabezpieczył, że je należycie utrzymywać będzie.

Właściciel urządzeń może zażądać orzeczenia powiatowej władzy politycznej w tej sprawie i stosownie do treści orzeczenia rozebrać budowle częściowo lub w zupełności, zachowując nakazane ostrożności tak tak z mocy ogólnie obowiązujących przepisów jak i wskutek treści orzeczenia.

Władzy politycznej nie przysługują prawo zmuszenia właściciela urządzeń dla splawu potrzebnych do ich należytego utrzymywania, gdy tenże oświadczy pisemnie, iż z nich użytkować już nie zamierza i że one mu nie są więcej potrzebne. Od chwili takiego oświadczenia ustają wszelkie prawa użytkowania budowli splawowych do splawiania płodów.

Postanowienia ustępu trzeciego nie zwalniają właściciela od obowiązku, aby budowle urządzone dla spławu w takim były utrzymywane stanie, jak długo istnieją, aby z ich powodu nie mogło komukolwiek grozić niebezpieczeństwo uszkodzenia lub nraty mienia, zdrowia lub życia.

## §. 121.

W czasie trwania upoważnienia do spławiania lub użytkowania z budowli mają wszystkie przedmioty być utrzymywane w stanie zupełnie dobrym odpowiadającym ich użyteczności i zabezpieczającym ludzi i cudzą własność od jakiegokolwiek szkody.

## §. 122.

Każdy uprawniony do spławiania względnie dostawiania budowli do tego potrzebnych ma obowiązek zabezpieczyć robotami ochronnymi zagrożone przez spław brzegi, budynki i obcą własnością będące budowle wodne, gdy to uznanem zostanie za potrzebne przez powiatową władzę polityczną.

## §. 123.

Jeżeli są wykonywane roboty ochronne przez kogo innego zabezpieczające w ogóle od uszkodzeń przez wylewy, ma uprawniony do spławiania lub do budowli spławowych przyczynić się do kosztów tych robót ochronnych o ile one ułatwiają prowadzenie spławu lub oszczędzają wydatków, którychby inaczej uniknąć nie mógł.

## §. 124.

Uprawnionym do spławiania ich robotnikom i nadzorcóm nie wolno zabraniać przejścia przez obce grunta wzdłuż wody spławnej celem prowadzenia spławu.

Przechodzący przez cudzy grunt w myśl ustępu pierwszego mają mieć na sobie odznaki widoczne, o których kształcie i barwie mieszkańcy powiadomionymi będą za pośrednictwem powiatowej władzy politycznej.

W razie szczególniejszej watości upraw na gruntach wzdłuż spławnej wody położonych, lub w razie sprawdzenia trzykrotnej umyślnej szkody na obcym gruncie, winna władza polityczna zniewolić uprawnionego do spławu, by potrzebne przejście wzdłuż wody odgrodził w sposób zabezpieczający dostatecznie obcą własność.

## §. 125.

Powiatowa władza polityczna oznaczy stałe miejsca dla składania drzewa spławianego. Po za temi miejscami nie wolno drzewa składać lub wyladowywać wyjąwszy wypadków koniecznej potrzeby, stosując się do §. 9 ustaw wodnych z 30. maja 1869 N. 93 Dz. u. p. i 13. maja 1875 N. 71 Dz. u. kr.

## §. 126.

Uprawniony do spławiania ma wynagrodzić właścicielom za uszkodzenie ich gruntów lub pól z tymbże zrobione przez przechodzących robotników i nadzorców nawet w wypadku przewidzianym w §. 124 następ pierwszy. Wynagrodzenie za uszkodzenia gruntów lub pól ma być również płaconem przez uprawnionego przy użyciu obcego gruntu na place składowe lub place służące do wyladowywania w myśl §. 125.

## §. 127.

Dobą spławową jest czas dokonania spławu w ciągu dwudziestu czterech godzin od 12. godziny w południe do 12 godziny w południe dnia następnego.

Okresem spławowym jest czas dokonania spławu w ciągu ośmiu dób spławowych bezpośrednio po sobie następujących.

Z reguły czas ładowania i wyladowywania nie będzie wliczanym przy oznaczaniu dób względnie okresów spławowych. W wypadkach wyjątkowych, w których ważne względy publiczne lub dotyczące gospodarstwa krajowego tego wymagać będą, może powiatowa władza polityczna wliczyć

potrzebny czas do załadowania jak nie mniej do wyładowywania w dozwoloną ilość dób albo okresów spławowych.

#### §. 128.

Upoważniony do spławiania obowiązany jest po upływie każdej dozwolonej ilości dób względnie okresów spławowych donieść o dokonaniu spławu powiatowej władzy politycznej na drukach przez władzę polityczną za zwrotem kosztów dostarczonych.

O doniesieniu otrzymanem uwiadomi powiatowa władza polityczna natychmiast gminy (obszary dworskie) w §. 111 określone, wzywając interesentów, aby żądania swe dotyczące odszkodowań zgłosili w ciągu 8 dni od dnia następującego po dniu ogłoszenia na miejscu zamieszkania, o ile tego pierwiej nie uczynili. Po upływie terminu 8-dniowego wniesionych żądań do odszkodowania nie ma obowiązku uwzględniać upoważniony do spławiania.

#### §. 129.

Mający pozwolenie na spławianie względnie na stawianie budowli potrzebnych winien sam wynagrodzić całą szkodę, o ile zostanie udowodnionem iż:

a) nie zastosował się do postanowień §. 122;

b) szkody były spowodowane wyłącznie przez spław lub budowle, albo że to się przyczyniło w znacznej mierze do wyrządzenia szkody i jej zwiększenia;

c) wypadki określone pod lit. b) zaszły mimo zrobienia uznanych za potrzebne robót ochronnych.

W wypadku, gdy szkody spowodowane zostały innemi przyczynami a spław względnie budowle do spławu potrzebne stały się przyczyną zwiększenia tych szkód, ma uprawniony także zapłacić poszkodowanym wynagrodzenie, o ile szkoda przez spław względnie budowle zwiększoną została. Stosunek ten w szkodach oznaczy powiatowa

władza polityczna na podstawie przesłuchania świadków i wezwanych rzeczoznawców

Za szkody, któreby nastąpiły w razie niewykonania spławu, nie ma obowiązku upoważniony wynadgradzać z jedynym wyjątkiem wypadku, w którym udowodnionem zostanie w zwykłej drodze prawa, iż wykonane budowle są przyczyną zrzędzonych szkód. W tym wypadku ma ponoszący szkodę uwiadomić władzę polityczną i przedłożyć dowód, że rozpoczęta została akcja w zwykłej drodze prawa. Władza polityczna ma po otrzymaniu powyż określonego doniesienia zatrzymać kaucyę złożoną aż do prawomocności orzeczenia.

Za szkody zrzędzone przez przewiezione wodą płody lasowe, gdy takowe w swem najbliższem miejscu przeznaczenia złożonemi zostały, nie jest upoważniony do spławiania obowiązany płacić odszkodowanie.

#### §. 130.

Przewóz wodą drzewa w tratwach od tego miejsca, w którym woda płynąca użyta do przewozu staje się rzeką spławną lub wpada do rzeki w ogóle otwartej dla spławów tratw, nie podlega przepisom niniejszej ustawy, gdyż wtedy obowiązują ogólne przepisy istniejące lub wydać się mające dotyczące spławiania tratw na odnośnej rzece (regulamin spławiania).

#### §. 131.

W wypadkach przewidzianych w §§ 116, 119, 126 i 127, t. j. w wypadkach sporu co do cen miejscowych, co do wysokości wynagrodzenia za spławianie, za przyjęcie czyichś płodów lasowych do spławu lub za oddanie budowli i placów składowych do spławu potrzebnych, nareszcie co do wielkości szkód zrzędzonych i należącego się odszkodowania orzeka powiatowa władza polityczna po przeprowadzeniu potrzebnego dochodzenia, nie ograniczając tem przysługujących praw na mocy §. 168 niniejszej ustawy.



## §. 132.

Koszta spowodowane czynnościami przepisanimi §§. 96 do 131 ponoszą uprawnieni do przewozu płodów lasowych z wyjątkiem wypadku dochodzenia swych pretensyi w drodze sądowej, gdyż wtedy orzeka sąd, kto ma koszta całe lub jaką część tychże ponieść.

Gdy zostało stwierdzonem, że z powodu żądań nieuzasadnionych uprawniony pociągnięty był do ponoszenia kosztów połączonych ze sprawdzaniem tych żądań, przysłuża uprawnionemu prawo poszukiwania zwrotu kosztów w drodze sądowej na stawiającym żądania, które uznanem zostały za nieuzasadnione.

**X. Kataster lasowy.**

## §. 133.

Stan i obszar lasów, rodzaj ich zalecenia i uprawy, sposób gospodarowania, obciążające lasy uprawnienia i służebności, urządzenia istniejące do przeróbki i przewozu płodów lasowych mają być spisane w katastrze lasowym dla każdego politycznego powiatu osobno.

Wszelkie zmiany, zachodzące w rzeczach w ustępie pierwszym wymienionych, należy w katastrze lasowym zapisywać.

Szczegółowe przepisy o katastrze lasowym wyda Ministerstwo rolnictwa po zasięgnięciu opinii krajowej komisji lasowej.

## §. 134.

Właściciele lasów i urządzeń do przeróbki i przewozu płodów lasowych niemniej właściciele uprawnieni i służebności są obowiązani na żądanie okręgowej komisji lasowej dostarczyć wedle możności potrzebne wiadomości, akta lub dokumenta dotyczące ich własności względnie nprawnień celem założenia i utrzymywania w ewidencji katastru lasowego.

## §. 135.

W razie wykarczowania lasu wolnego (§. 3) i użycia odnośnego gruntu do innej uprawy, winien właściciel tego gruntu w ciągu trzech miesięcy od rozpoczęcia karczowania donieść o tem okręgowej komisji lasowej celem sprostowania katastru lasowego.

**XI. Nadzór nad gospodarstwem lasowem.**

## §. 136.

Władze lasowe winny ezuwać, aby w lasach odpowiadało gospodarstwo postanowieniom niniejszej ustawy jak nie mniej, aby wszelkie przepisy niniejszej ustawy ściśle zachowanymi były.

Jeżeli władza lasowa wydała dla którego lasu osobne przepisy gospodarze w myśl niniejszej ustawy, nakładające na właściciela lub użytkującego ograniczenia w użytkowaniu lub zniewalające do zachowywania pewnych ostrożności albo do zastosowania określonych reguł gospodarczych, winna władza lasowa przestrzegać wykonania ścisłego wydanych poleceń. W razie potrzeby ma władza lasowe żądać od osobistości lub od władz do nadzoru powołanych nad takimi lasami usunięcia spostrzeżonych nadużyć lub niewłaściwości.

## §. 137.

Okręgowa komisja lasowa jest uprawnioną zażądać od właściciela lasu podlegającego przymusowi lasowemu (§. 5) przedłożenia ogólnego opisu, w jaki sposób w swym lesie zamierza gospodarować.

Jeżeli sprawdzonem zostanie, że gospodarstwo jest niezgodnem z przepisami niniejszej ustawy, może władza lasowa zażądać ogólnego planu gospodarzenia w lesie na pewien ściśle określony okres obejmujący co najmniej lat 5.

Jeżeli chodzi o lasy wymienione w §. 2. lit. e) do k) włącznie, może okręgowa komisya lasowa zażądać przedłożenia szczegółowego planu gospodarstwa cały rębny okres obejmującego.

W planach określonych w 2 i 3 ustępie mają być uwzględnione stosunki odnoszące się do wspólnego używania w sposób zabezpieczający odpowiednie gospodarstwo.

Przedłożone władzy lasowej plany gospodarstwa w myśl ustępu 2 i 3 są dla właścicieli lasu obowiązującymi, jeśli władza lasowa, stosując się do postanowień niniejszej ustawy, jakiejś zmiany nie zażąda. Po dokonaniu zmiany zatwierdzony plan ma być ściśle przez właściciela wykonywanym. Wszelkie zboczenie od planu musi uzyskać zatwierdzenie władzy lasowej.

Rozporządzenie wykonawcze określi, jakimi być mają ogólne opisy, ogólne i szczegółowe plany gospodarstwa lasowego.

#### §. 138.

Okręgowa komisya lasowa winna wydać potrzebne zarządzenia celem usunięcia w odpowiednim czasie stanu rzeczy sprzecznego z ustawą, a spowodowanego bądź to jakąś czynnością, bądź też zaniedbaniem.

Osoba, mająca obowiązek zastosowania się do otrzymanych zarządzeń, nie traci prawa do żądania odszkodowania od osoby trzeciej, ponoszącej winę zaniedbania lub popełnienia czynności sprzecznej z przepisami nstawowymi. Prawa tego do odszkodowania dochodzić można w zwykłej drodze prawnej.

Nie może być pociągany do odpowiedzialności właściciel lasu, jeśli uprawniony do przewozu płodów lasowych lub do budowy do tego potrzebnych jest winnym, jak również nie ma uprawniony odpowiadać, gdy właściciel lasu nie zastosował się do zarządzeń władzy. Również nie może być odpowiedzialnym posiadacz prawa służebnościowego, gdy właściciel lasu nie

dopełnił polecenia władzy, jak i właściciela karać nie można, gdy posiadacz prawa służebnościowego jest winnym.

#### §. 139.

Za niewykonanie zarządzeń, wykonanych na podstawie §. 138, może być winny karany grzywnami w wysokości do 200 koron. Jeśli kary okażą się bezskutecznymi, lub jeśli publiczne lub ważne prywatne interesy wymagają gwałtownie nagłego usunięcia stanu niezgodnego z postanowieniami niniejszej ustawy, ma powiatowa władza polityczna na żądanie władzy lasowej zarządzić na koszt i niebezpieczeństwo winnego wykonanie wszystkiego, co pilnie i koniecznie okaże się potrzebnem.

#### §. 140.

Powiatowa władza polityczna jest uprawnioną na wiosek okręgowej komisji lasowej do powołania na czas potrzebny odpowiedniej osobistości na zarządcę lasu celem prowadzenia w tymże gospodarstwa wedle instrukcji, która w każdym poszczególnym wypadku będzie wydana. Uczynionem to będzie, gdy właściciel lub jego służba:

a) działają kilkakrotnie i wśród okoliczności obciążających wbrew obowiązkowi utrzymania lasu;

b) nie uwzględniają poleceń władzy o zachowaniu przepisów, dotyczących lasów obciążonych służebnościami;

c) nie stosują się do poleceń władzy, dotyczących jednolitego zagospodarowania lasu, wydanych w myśl §. 61;

d) lekceważą w sposób rażący zarządzenia, wydane w celu zapobieżenia szkodom, wyrządzonym przez owady (§§. 90—95).

#### §. 141.

Instrukcja, wydana w myśl §. 140, ma ściśle ograniczyć prawa zarządcy do celu osiągnąć się mającego.

Sprzedaż płodów lasowych i zakupno przedmiotów dla gospodarstwa potrzebnych, może zarządca dokonywać tylko wtedy, gdy go do tego instrukeya upoważni i w rozmiarach przez tę instrukeyę oznaczonych.

Odpis instrukeyi ma być z chwilą wprowadzenia zarządcy w nrzędowanie doręczonym właścicielowi lasu.

#### §. 142.

Zarządca musi być człowiekiem nieposzlakowanej uczciwości, taktowym i do prowadzenia gospodarstwa w lesie do zarządu mu oddanym oddolnionym. Przed wprowadzeniem do lasu należy zarządcę zaprzysiądz, iż powierzone czynności spełniać będzie ściśle i sumiennie.

Zarządca jest wobec władzy politycznej odpowiedzialnym za należyte prowadzenie gospodarstwa i za ściśle zastosowanie swych czynności do utrzymanej instrukeyi. Również jest obowiązkiem zarządcy strzedz pilnie tytułów własności tak właściciela, jak i mających prawa służebnościowe, na lesie zabezpieczone. Pod żadnym warunkiem nie wolno zarządcy przedsiębrać takich czynności, lub pozwalać na takie działanie, któreby w czemkolwiek uwłaczało tym prawom, je ścięśniało, lub czyniło je wątpliwemi. W razie spornych tytułów własności lub uprawnień, ma zarządca tak działać, aby w niczem nie przesądzać wynikowi sporu, warując jednak stan posiadania, który zastał przy obejmowaniu zarządu. W razach wątpliwych ma zarządca żądać instrukeyi od powiatowej władzy politycznej.

#### §. 143.

Płody lasowe, potrzebne właścicielowi lasu do prowadzenia innego gospodarstwa tego samego właściciela, jak opał dla niego, dla jego urzędników i służ, materyały dla zakładów przemysłowych itp., może zarządca nie wydawać, tylko w wypadku niewątpliwego zagrożenia ruina lasu.

W razie oczywistej niemożności wydania całej potrzebnej na powyższe cele ilości, należy dążyć do porozumienia się z właścicielem, aby dobrowolnie zmniejszonym było zapotrzebowanie. Gdyby porozumienie takie nie przyszło do skutku, ma powiatowa władza polityczna po przesłuchaniu rzeczoznawców i po zasięgnięciu opinii okręgowej komisji lasowej w czasie, ze względów na gospodarstwo właściciela nie spóźnionym, wydać orzeczenie, czy i o ile żądaniu właściciela zarządca ma zadość uczynić.

#### §. 144.

Właścicielowi lasu nie wolno ograniczać zarządcy w jego działalności instrukeyą określonej.

Straż lasowa i organa gospodarcze mają być bezwzględnie zarządcy posłuszne.

Usnuwanie straży lasowej i organów gospodarczych w lesie zajętych dozwołonem jest zarządcy tylko w porozumieniu z właścicielem. W razie niezgodności wydaje powiatowa władza polityczna orzeczenie stanowcze.

#### §. 145.

W wypadku zachodzących wątpliwości i sporów co do zakresu i sposobu działania zarządcy, orzeka powiatowa władza polityczna po zasięgnięciu opinii okręgowej komisji lasowej.

#### §. 146.

Jeżeli zarządca czyni widoczne nadużycia, powoduje swem działaniem zagrożenie tytułów własności lub przedsięwzięcie czynności obniżające powagę właściciela, może tenże odnieść się do powiatowej władzy politycznej z żądaniem usunięcia zarządcy. To samo żądanie stawiać może właściciel, gdy stosunki gospodarcze lasowe stały się tego rodzaju, iż dalsze utrzymywanie zarządcy nie byłoby uzasadnionem postanowieniami §. 140.

W razie gwałtownej potrzeby, jeżeliby oczekiwanie orzeczenia po odniesieniu się do władzy politycznej w myśl ustępu pierwszego niniejszego paragrafu powodowało dotkliwą stratę lub szkodę, nie dającą się naprawić, może właściciel zabronić zarządcy mieszać się do gospodarstwa lasowego i wykonywania jakichkolwiek czynności, o czym do 24 godzin uwiadomić winien powiatową władzę polityczną.

#### §. 147.

Gdyby się okazało, że usunięcie zarządcy przez właściciela nie było uzasadnionem w myśl ustępu trzeciego §. 146., co stwierdzić ma polityczna władza powiatowa, należy nałożyć na właściciela grzywnę płatną do dni 30 w wysokości do 1000 koron.

Jeżeli właściciel zarządcę usunął od sprawowania poleconych mu instrukcją czynności, a nie uwiadomił w czasie należym (§. 146) władzy politycznej, podnieść należy grzywnę w ustępie pierwszym oznaczoną do podwójnej wysokości.

Po skonstatowaniu, że usunięcie zarządcy nie było uzasadnionem, ma powiatowa władza polityczna zarządzić co należy, aby bez zwłoki postanowienia §§. 140 do 144 włącznie w pełni wykonanymi były.

#### §. 148.

Właściciel oddanego w zarząd lasu w myśl §. 140 może zarządcę w wypadku, gdy tenże działał wbrew otrzymanej instrukcji i przez to spowodował szkody dla właściciela, pociągnąć do odpowiedzialności w zwykłej drodze prawnej. Takie samo prawo przysługują właścicielowi prawa służebnościowego, którem las w zarząd oddany jest obciążonym.

#### §. 149.

Koszta połączone z powołaniem zarządcy ponosi właściciel lasu. W razie udzielenia zaliczki na ten cel, ma być ta-

kowa przez właściciela zwróconą. Władze mają obowiązek unikać wszelkiego niekoniecznego wydatku i winny starać się o zawarcie takiej ugody z zarządcą i wydanie dlań takiej instrukcji, aby właściciel lasu jak najmniej był obciążonym.

## XII. Fundusz lasowy.

### §. 150.

Dla pokrycia kosztów połączonych z wykonaniem czynności niniejszą ustawą określonych, o ile koszta te przez strony interesowane pokrytymi być nie mają, zostanie utworzonym osobny fundusz pod nazwą: „Galicyjski krajowy fundusz lasowy“.

### §. 151.

Przychody funduszu lasowego składać się będą:

a) z dochodów uzyskanych z posiadanej własności w ziemi lub kapitałach:

b) z grzywien;

c) z kwot uzyskanych:

aa) ze sprzedaży zabranych narzędzi;

bb) ze sprzedaży płodów lasowych;

d) z przyzwolonych na ten cel w drodze konstytucyjnej środków po połowie przez skarb państwa i skarb krajowy.

Rozchody funduszu lasowego obejmować będą wydatki spowodowane:

a) gospodarstwem własności funduszowej;

b) wykupnem gruntów zalesionych i uprawnień na lasach ciężających;

c) szkodami zrządzonemi przez pożary leśne i owady;

d) czynnościami władz politycznych i lasowych, dotyczącemi wykonania postanowień niniejszej ustawy, wedle wydać się mającego rozporządzenia wykonawczego (§. 153).

## §. 159.

Krajowa komisya lasowa zarządzać będzie funduszem lasowym i układać corocznie preliminarze przychodów i rozchodów. Preliminarze te podlegają zatwierdzeniu c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego.

## §. 153.

Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy wydać się mające przez krajową władzę polityczną w porozumieniu z Wydziałem krajowym, unormuje sposób zarządzania funduszem lasowym, jak również dokonywania wszelkich z zarządzaniem połączonych czynności.

**XIII. Władze lasowe.**

## §. 154.

Do wykonywania postanowień niniejszej ustawy są powołanemi:

A) Władze polityczne dzielące się na

a) powiatową władzę polityczną;

b) krajową władzę polityczną;

c) c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa w sprawach dotyczących wykonania ustawy z wyjątkiem:

aa) spraw określonych §§. 150—152, w których orzeka c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwami finansów i rolnictwa;

bb) spraw określonych §. 162 lit. c) w których orzeka c. k. Ministerstwo handlu.

B) Władza lasowa dzieląca się na:

a) okręgowe komisye lasowe;

b) krajową komisję lasową;

c) c. k. Ministerstwo rolnictwa.

## §. 155.

Okręgowe komisye lasowe utworzone będą dla 24 okręgów, na które kraj podzielonym będzie rozporządzeniem wykonawczem. Siedziby okręgowych władz lasowych będą wyznaczone w tych miastach powiatowych, których położeniu najlepiej odpowiada interesom leśnym gospodarstw danego okręgu.

## §. 156.

W skład krajowej komisji lasowej wehoda;

a) c. k. Namiestnik lub wyznaczony przezeń zastępca jako przewodniczący;

b) referent spraw dotyczących kultury lasowej przy krajowej władzy politycznej;

c) c. k. krajowy inspektor lasowy;

d) leśnik fachowy w kraju zamieszkały mianowany przez c. k. Namiestnika członkiem Komisji;

e) dwaj delegaci Wydziału krajowego, z których jeden ma być zawodowym gospodarzem lasowym i przedstawionym przez galicyjskie Towarzystwo lasowe;

f) delegat c. k. Towarzystwa rolniczego gospodarskiego we Lwowie;

g) delegat Towarzystwa rolniczego w Krakowie;

h) delegat galicyjskiego Towarzystwa lasowego;

i) dla każdego z członków wymienionych pod lit. d) i h) włącznie będzie wybranym względnie mianowanym zastępcą.

Członkowie wymienieni pod lit. d) do i) włącznie będą wybierani względnie mianowani na lat sześć.

## §. 157.

W skład okręgowych Komisji lasowych wehoda;

a) e. k. Starosta tego powiatu, w którym jest siedziba komisji, lub jego zastępca, jako przewodniczący;

b) e. k. okręgowy inspektor lasowy;

c) delegat e. k. Namiestnictwa mianowany na przedstawienie e. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie lub Towarzystwa rolniczego w Krakowie wedle tego, w okręgu którego Towarzystwa leży siedziba komisji;

d) delegat zawodowych leśników zamieszkałych w okręgu mianowany przez e. k. Namiestnika na przedstawienie galicyjskiego Towarzystwa leśnego;

e) delegat Wydziału krajowego mianowany z pośród zawodowych gospodarzy lasowych zamieszkałych w okręgu;

f) dla każdego z członków wymienionych pod lit. e) do e) włącznie będzie wybieranym względnie mianowanym zastępcą;

Członkowie wymienieni pod lit. e) do f) włącznie będą wybierani względnie mianowani na lat sześć.

#### §. 158.

Krajowa komisja lasowa zbierać się będzie dwa razy w ciągu jednego roku. W razie potrzeby może przewodniczący zwołać członków na zebranie nadzwyczajne.

Zadaniem krajowej komisji będzie:

a) orzekać jako pierwsza instancja w tych sprawach, które w niniejszej ustawie jej orzecznictwu zastrzeżone zostały;

b) orzekać jako druga instancja w sprawach rozstrzygniętych przez okręgowe komisje lasowe;

c) udzielać opinii, przedkładać wnioski i memoriały w rzeczach gospodarczo lasowych dotyczących całego kraju lub jednej jego części, dotyczących wykonania niniejszej ustawy lub zmian pojedynczych postanowień;

d) wydawać polecenia okręgowym komisjom lasowym;

e) załatwiać wogóle wszystkie sprawy, które w myśl niniejszej ustawy do zakresu działania krajowej komisji należą.

Opinie, wnioski i memoriały może krajowa komisja przedkładać krajowej władzy politycznej, o ile chodzi o działalność władz rządowych wykonawczych. We wszelkich innych sprawach ma krajowa komisja przedkładać wyżej wymienione pisma e. k. Ministerstwu rolnictwa względnie Wydziałowi krajowemu.

#### §. 159.

Okręgowe komisje lasowe zbierać się będą cztery razy w ciągu jednego roku. W razie potrzeby może przewodniczący zwołać członków na zebranie nadzwyczajne.

Zadaniem okręgowych komisji będzie;

a) orzekać w sprawach ich orzecznictwu w niniejszej ustawie poddanych;

b) wydawać przepisy dla lasów strzeżonych, wyłączonych lub źle zagospodarowanych;

c) zatwierdzać opisy i plany gospodarcze lasowe przedkładane przez właścicieli lasów;

d) zatwierdzać z polecenia okręgowej komisji lasowej wypracowane plany gospodarcze przez osobistości odpowiednie, a których kwalifikacyę i sposób wynagrodzenia określi rozporządzenie wykonawcze;

e) wnosić do krajowej komisji lasowej uchwalone przedstawienia w sprawach lasowych, tudzież wnioski dotyczące sposobu wykonania postanowień ustawowych;

f) załatwiać wogóle wszystkie te sprawy, które w myśl niniejszej ustawy należą do zakresu działania okręgowej komisji lasowej.

## §. 160.

Posiedzenie komisji lasowych (§§. 154. do 157) zwołuje przewodniczący.

Sprawy załatwiają komisje na posiedzeniach kolegialnie i w drodze uchwał, które zapadają na podstawie wniosków przedstawionych przez wybranych przez nie referentów większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

W okręgowych komisjach lasowych mogą członkowie, którzy przy głosowaniu pozostali w mniejszości, lub do których zapatrywania przewodniczący przy rozstrzygnięciu się nie przychylił, wnieść nmotywowane przedstawienia do krajowej komisji lasowej w ciągu dni 14 za pośrednictwem tej powiatowej władzy politycznej, w której siedzibie urzęduje okręgowa komisja. Wniesienie takiego przedstawienia ma moc odraczającą co do wykonania uchwał większości komisji.

## §. 161.

Tok urzędowania komisji lasowych, czas i porządek ich obrad, organizacja biur i wynagrodzenie członków określone będą regulaminami i instrukcjami wydanymi:

a) dla krajowej komisji przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym;

b) dla okręgowych komisji przez krajową władzę polityczną po porozumieniu z Wydziałem krajowym.

## §. 162.

Przeciw orzeczeniu powiatowej władzy politycznej względnie okręgowej komisji lasowej przysłuży prawo odwołania się do krajowej władzy politycznej względnie krajowej komisji lasowej jako drugiej instancyi.

W wypadkach niniejszą ustawą dozwolonych przysłuży przeciw orzeczeniu drugiej instancyi prawo odwołania:

a) do c. k. Ministerstwa rolnictwa w sprawach gospodarezo lasowych;

b) do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, które orzeka w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa w sprawach dotyczących zarządzeń i orzeczeń władz politycznych z wyjątkiem spraw pod c) wymienionych;

c) wymienionych;

e) do c. k. Ministerstwa handlu w sprawach dotyczących zwyczajnego spławu drzewa wiązanego bez pomocy hufowli spławnych.

W sprawach dotyczących kar, odszkodowań i kosztów obowiązuja postanowienia §. 195.

## §. 163.

Odwołanie wnieść należy w 14 dni po dniu doręczenia orzeczenia do tej władzy, która w pierwszej instancyi orzeczenia wydała.

Odwołanie w czasie należytych wniesione ma skutek zawieszający. Jedynie w wypadku wielkiego niebezpieczeństwa, gdy zawieszeniem wykonania orzeczenia władz spowodowaną będzie prawdopodobnie dotkliwa szkoda dla dobra publicznego lub dla obcej własności, nie ma odwołanie skutku zawieszającego, w takim jednak razie ma to być w orzeczeniu jasno wypowiedzianem.

## §. 164.

Jeżeli potrzeba dla wydania orzeczenia skonstatować lub wyjaśnić istotne stosunki techniczne lub gospodarcze, mające wybitne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, należy wezwać rzeczoznawców. Pozostawia się uznaniu władzy oznaczenie ilości rzeczoznawców powołanych, jak nie mniej ich wybór.

Krajowa władza polityczna w porozumieniu z Wydziałem krajowym ułoży co lat trzy dla każdego powiatu listę rzeczoznaw-

ców technicznych, lasowych i ekonomicznych, których władze powoływać mogą.

W razach szczególniejszej wagi może krajowa władza polityczna zarządzić powołanie rzeczoznawcy nie będącego na liście a dającego rękojmię doświadczeniem i nauką, że krajowe gospodarstwo wedle możności od szkód zabezpieczonem będzie.

Rzeczoznawcy muszą być zaprzysiężonymi.

#### §. 165.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwami rolnictwa i handlu po zaciągnięciu opinii Wydziału krajowego wyda w drodze rozporządzenia przepisy dotyczące fachowej kwalifikacyi rzeczoznawców, których powoływać można.

#### §. 166.

Razem z rozstrzygnięciem w sprawie głównej mają władze rozstrzygać w toku instancyi o ponoszeniu kosztów postępowania. Należy przy tem wychodzić z zasady, że koszta ma ponosić strona, która o wdrożenie urzędowej czynności prosiła lub ją przez swoje przekroczenie obowiązujących przepisów spowodowała.

Równocześnie orzec należy, czyli nie ma się rozłożyć częściowo kosztów na inne względnie na wszystkie interesowane strony wedle stopnia interesu, jaki mają strony w załatwieniu głównej sprawy i wedle tego, czy umyślna działalność jakiejś strony nie spowodowała szczególnych wydatków, którychby bez tego nniknąć nie można.

### XIV. Odszkodowania i wywłaszczenie.

#### §. 167.

Jeżeli kto żąda odszkodowania lub wywłaszczenia w myśl postanowień niniejszej ustawy nie przekazujących żądania tego na zwykłą drogę prawa, i jeżeli nie można osiągnąć porozumienia między interesowa-

nymi, względnie między władzą a żądającym, obowiązane są władze w toku instancyi przepisanych dla sprawy głównej (§. 162) oznaczyć odszkodowanie względnie ustanowić warunki wywłaszczenia nie uszczuplając tem praw przysługujących na mocy §. 168.

#### §. 168.

Wolno każdemu, kto się czuje niezadowolnionym decyzją najwyższej dozwoleonej instancyi w sprawach wykupna lub odszkodowania, zażądać w ciągu dni trzydziestu po dniu doręczenia orzeczenia od właściwego sądu, oznaczenia odszkodowania względnie ceny wykupna wedle przepisów odnośnych obowiązujących.

#### §. 169.

Ustawa z dnia 18. lutego 1878 Nr. 30 Dz. u. p. dotycząca wykupna gruntu dla budowy kolei, ma zastosowanie przy:

a) wymiarze i oznaczeniu odszkodowania, względnie ceny wykupna w drodze ugodowej lub w drodze sądowej:

b) uwzględnianiu roszczeń osób trzecich, mających być zaspokojonemi z kwoty przypadającej za odszkodowanie, względnie wykupno;

c) wykonaniu zarządzeń uzasadniających żądanie odszkodowania.

Zarządzone §. 24. ustawy wymienionej w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu ustanowienie i ogłoszenie osobnej listy rzeczoznawców ma być zaniechanem dla spraw, do których niniejsza ustawa się odnosi.

### XV. Przekroczenia.

#### §. 170.

Naruszenie bezpieczeństwa własności lasowej, przewidziane w powszechnej ustawie karnej będzie sądzone i karane według tej ustawy.



## §. 171.

Oprócz przekroczeń w sprawach służebnościowych (§§. 43 do 60) tudzież oprócz wzbronionych czynności i zaniechań paragrafami 75 do 90 należy osądzać i karać:

a) jeżeli nie mają zastosowania przepisy pewszeczej ustawy karnej,

b) jeżeli popełniono czyny bez pozwolenia właściciela lub jego zastępcy,

c) jeżeli nie zastosowano się przy działaniu do ustanowionych warunków,

jako przestępstwa leśne następujące czyny:

aa) zbieranie patyków, odłamków kory trzasek i odpadków;

bb) zaciesywanie stojącego drzewa, zawiercanie lub karbowanie tegoż, łażenie na drzewa przy pomocy żelazek;

cc) uszkodzenie, zrządzone wywożeniem drzewa, ściółki, ziemi, kamieniami i ttp.;

dd) natłukiwanie, obijanie drzew lub obdzieranie kory;

ee) przywłaszczanie kory z drzew leżących, odkrywanie korzeni drzew i korczowanie pni, obrębywanie, odcinanie i obrywanie wierzbów i gałęzi, tudzież osmykiwanie liści z drzew i krzewów;

ff) wykopywanie, rąbanie lub wrywanie i wszelkie uszkodzanie młodych zarosli, drzew i krzewów, tudzież zbieranie gałązek na miotły, pęty, wici, laski, drączki i t. d.;

gg) branie soków z drzew (żywicy, terpentyny, soku z brzoź i jaworów), owoców i nasienia z drzew, krzewów i roślin w lesie rosnących, grzybów, próchna tudzież kopanie korzeni;

hh) zgromadzenie albo branie podściółki wszelkiego rodzaju (liści, szpilek, chwastów, mehu itp. ziemi torfu, gliny, kamieni, gipsu

i innych płodów mineralnych, zdejmowanie darni, koszenie i wrywanie trawy, ziół i innych roślin nie będących przedmiotem uprawy leśnej;

ii) pozostawanie w lesie wbrew wyraźnemu zakazowi czy to ustnemu straży lasowej, czy ogłoszonemu za pomocą napisów i tablic przy brzegu lasu umieszczonych;

kk) robienie nowych dróg i ścieżek lub używanie już zaniechanych, robienie żłobów i rowów, odprowadzających wody do lasu z innych nie należących do właściciela lasu gruntów bez pozwolenia władzy politycznej;

ll) zakładanie węglarni i wszelkie inne używanie obcego gruntu leśnego;

mm) nieprawne wypędzanie żywego inwentarza do lasów obcych w ogóle, tudzież wpędzanie jego ilości większej, innego gatunku lub innego wieku, niżli te, na które ma się upoważnienie; pasienie inwentarza w innych miejscach i w innym czasie, jak jest dozwolonem;

nn) zbyteknie osuszenie obcego gruntu lasowego przez wykopanie obok niego rowu, odbierającego potrzebną wilgoć gruntową bez pozwolenia władzy politycznej.

## §. 172.

Kto bez uprawnienia lub bez pozwolenia, albo wbrew ustanowionym warunkom bierze rzeczy, wymienione w §. 171 może być przymuszonym do pozostawienia tych rzeczy nazbieranych.

Narzędzia i przyrządy, które nieprawnie miał przy sobie, przepadają na rzecz galicyjskiego krajowego funduszu lasowego.

## §. 173.

Kto wyda polecenie do popełnienia przestępstwa ulegnie tej samej karze, jak gdyby przestępstwo osobiście popełnił.

Jeżeli nie mają zastosowania ogólne przepisy karne (§. 170) należy karać przy-

stępstwa wymienione w §. 171 w miarę okoliczności łagodzących lub obciążających albo tylko nagana, albo też aresztem od jednego do czterdziestu dni, względnie grzywną od 10 do 140 koron, o ile postanowienia niniejszej ustawy za pewne czynności innych kar nie oznaczają.

W razie przekroczenia przepisów z §§. 43 do 60 włącznie będą karani winni, o ile w tych paragrafach innych kar nie oznaczono;

a) właściciel lasu obciążonego służebnościami grzywną od 20 do 300 koron względnie aresztem od dwóch do trzydziestu dni;

b) posiadacz praw służebnościowych wedle norm w ustępie pierwszym oznaczonych.

#### §. 174.

Jeżeli do obcego lasu został żywy inwentarz nieprawnie wpędzony lub tamże przypadkowo wpuszczony, nie ma prawa właściciel lub jego zastępca lub jego straż lasowa zabijać go, lecz może takowy wypędzić i, gdy poniósł szkodę, zając tyle sztuk, ile do zabezpieczenia wynagrodzenia szkody uważa za dostateczne. Pastuch dodany do inwentarza może być zmuszonym, aby takowy natychmiast wypędził.

#### §. 175.

Właściciel lasu lub jego zastępca winien ugodzić się z właścicielem inwentarza zajętego do dnia 8. Gdy to nie nastąpi, ma właściciel lasu donieść o zajęciu powiatowej władzy politycznej podając ilość i jakość zajętego inwentarza jak nie mniej wysokość żądanego wynagrodzenia. Jeśli w czasie wyż oznaczonym doniesienie nie zostało zrobione, musi być zajęty inwentarz niezwłocznie wydanym jego właścicielowi, lub jeśli tenże nie jest znanym, zwierzchności tej gminy, w której terytorium został zajętym.

Do wynagrodzenia szkody policzyć wolno także wydatki poniesione przez zajęcie i trzymanie, karmienie i dozór zajętego inwentarza.

Należy właścicielowi zajętego inwentarza tenże zwrócić, gdy złożonem zostało stosowne zabezpieczenie.

Jeżeli właściciel zajętego inwentarza nie jest znanym, lub nie popełniono czynu ulegającego karze, wówczas ma poszkodowany wnieść żądanie o wynagrodzenie szkody do władzy sądowej.

#### §. 176.

Jeżeli nie można zająć kóz, owiec, świń lub drobiu, wolno takowe zastrzelić, co jednak przy ukaraniu przestępców uwzględnić należy. Zabita sztuka ma zostać na miejscu a właścicielowi tejże przysłużyć prawo ją zabrać.

#### §. 177.

Jeżeli zostanie udowodnionem, iż inwentarz żywy tylko przez ukrycie się w lesie sąsiednim ochronionym został od grożącego niebezpieczeństwa (przed zaspami śnieżnymi, burzą, gradobiciem, i t. p.) nie ulega wpędzenie do lasu karze jako przestępstwo. Właściciel inwentarza musi jednak wynagrodzić zrządzone przez to szkody na gruncie lasowym.

#### §. 178.

Pastuchów, przekraczających przepisy niniejszej ustawy należy karać wedle §. 173.

#### §. 179.

Jeżeli nie został popełnionym czyn podpadający pod przepisy ustawy karnej, należy karać:

a) zrywanie, niszczenie, w jakikolwiek sposób uszkadzanie i zrobienie bezużytecznym częściowo lub zupełnie znaków ochronnych (wiechy, żerdzie, tablice i t. p.), zam-

knięć dróg i ścieżek lasowych, niemniej kopców, rowów i znaków granicznych grzywną od 10 do 30 koron lub aresztem od jednego do trzech dni;

b) uszkodzenie i wywracanie ogrodzeń szkółek drzewnych, zrębów, lub innych przetrzeni lasowych grzywną od 50 do 200 koron lub aresztem od pięciu do dwudziestu dni.

Oprócz tego ma popełniający czyny wymienione pod a) i b) wynagrodzić całą szkodę, którą właściciel poniósł przez popełnienie tego czynu.

#### §. 180.

Do sądów karnych należy postępowanie dotyczące czynów karygodnych popełnionych przeciw bezpieczeństwu własności leśnej, a podpadających pod przepisy ustawy karnej.

Do władz politycznych należy postępowanie dotyczące:

a) przekroczeń w myśl §§. 170—179. włącznie;

b) przekroczeń przy przewozie płodów lasowych w myśl §§. 96—131. włącznie.

#### §. 181.

Postępowanie względem przekroczeń powyższych rozpocząć należy nie tylko na żądanie poszkodowanego lub jego zastępcy strażnika, dozorey, urzędnika lub sługi publicznych władz bezpieczeństwa, lecz także i wtenczas, gdy władza polityczna w jakikolwiek inny sposób otrzyma wiadomość o przestępstwie leśnym.

#### §. 182.

Osobom w §. 181. wymienionym wolno czynić doniesienia za każdym razem osobno ustnie lub pisemnie, albo też co miesiąc w wykazie podać się mającym tej władzy, w której okręgu przekroczenie popełnionem zostało wedle formularza załączonego pod B.

Nie należy w dochodzeniu jak najspieszniej przeprowadzić się mającym spisywać formalnego protokołu, lecz wyniki śledztwa i to w głównych tylko punktach zamieścić w rejestrze karnym urządzonym wedle wzoru C. Wyciąg z tego rejestru udziela się na żądanie stronom interesowanym zamiast wyroku.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5. marca 1858 Nr. 34. Dz. u. p. dotyczące traktowania przestępstw ustawy lasowej przez władze polityczne pozostaje nadal obowiązującym.

#### §. 183.

Ktokolwiek stał się winnym czynu karygodnego przeciw bezpieczeństwu własności leśnej, winien wynagrodzić właścicielowi tejże wszelką szkodę a zatem nie tylko wartość przywłaszczonego płodu lasowego, lecz także pośrednią stratę wskutek przeskodzenia lub zmniejszenia siły produkcyjnej lasu i jakości z lasu uzyskać się mającego produktu.

W dochodzeniu i w orzeczeniu ma władza orzekująca wyszczególnić osobno kwotę należną za przywłaszczenie a osobno kwotę należną w myśl ustępu pierwszego za pośrednią stratę.

#### §. 184.

Ażeby władze mogły powziąć dokładne wyobrażenie o wysokości i rodzaju szkody ma służba leśna ocenić rodzaj i wielkość szkody według zasad zawartych w załączniku D.

Szczegóły podane przez dozorującą służbę lasową sprostuje i potwierdzi przełożony nad nią urzędnik leśny.

#### §. 185.

Jeżeli dozorująca służba leśna nie pozostaje pod kierownictwem urzędników leśnych, lub jeżeli doniesienie o szkodzie uczynią osoby nie będące służbą leśną dozorującą, natenczas władza polityczna ma

powołać do oszacowania wartości przywła-  
szczonego płodu lasowego i pośredniej szkody  
(§. 183) jednego z najbliższych urzędników  
leśnych, lub w braku takowego innego bez-  
stronnego biegłego, od którego osobną ku  
temu odbierze przysięgę.

#### §. 186.

Jeżeli powstaną wątpliwości uzasadnio-  
ne co do prawdziwości oszacowania szkody  
obowiązana jest władza polityczna przepro-  
wadzić dochodzenie i przez swego delegata  
oszacować szkodę, z przywołaniem według  
możliwości dwóch przez się wybranych za-  
przysiężonych świadków.

#### §. 187.

W każdym okręgu władzy politycznej  
a według potrzeby nawet w pojedynczych  
tego okręgu częściach, mają władze poli-  
tyczne w porozumieniu z okręgową Komisją  
lasową zaraz po wejściu w życie niniejszej  
ustawy ułożyć taryfę dla wynagrodzenia  
szkód lasowych według zasad wyrażonych  
w załączniku D. Taryfę tę odnowić należy  
gdy po pewnym czasie ceny płodów laso-  
wych ulegną znaczniejszej zmianie.

Poszkodowanemu wolno, gdy mniema,  
iż należy mu się wyższe wynagrodzenie  
i że te udowodnić może, wstąpić na zwykłą  
drogę prawa.

W orzeczeniu co do wynagrodzenia  
szkody mają władza polityczna opierać się na  
taryfie bez różnicy, czy nastąpiła rzeczy-  
wista szkoda lub nie i czy szkodnik jest  
lub nie jest posiadaczem prawa służebno-  
ściowego.

Wszelkie taryfy dla wynagrodzenia  
szkód lasowych muszą być zatwierdzone  
przez krajową władzę polityczną.

#### §. 188.

Winiących czynności sprzecznych z prze-  
pisami niniejszej ustawy i na jej podstawie  
wydanych zarządzeń prawomocnych należy

ścigać z urzędu i karać grzywnami od 10  
K do 400 K, o ile nie znajduje zastosowa-  
nia §. 190. lub powszechna ustawa karna  
(§. 170) i o ile niniejsza ustawa w doty-  
czących postanowieniach innej kary nie  
oanacza.

Gdy przekroczenie dotyczy lasów strze-  
żonych (§§. 23—427), wyłączonych (§. 28 do  
42), takich, dla których osobne ustawy są obo-  
wiązującymi (§. 200), pożarów lasowych (§. 75  
do 89), szkód zrzadzonych przez owady (§§.  
90—95) nareszcie przewozu płodów lasowych  
(§§. 96—132), o ile w tych rozdziałach nie ma  
innych postanowień, ma orzeczenie opiewać  
wedle postanowień ustępu pierwszego na  
grzywnę, którą można w myśl §. 190. zamie-  
nić na areszt, licząc jeden dzień aresztu  
za 10 koron.

Wraz z oznaczeniem kary na grzywnę  
względnie na areszt wolno orzec częściową  
lub całkowitą konfiskatą płodów lasowych  
uzyskanych, przewiezionych lub złożonych  
whrew obowiązującym przepisom.

Jeżeli przekroczenie powoduje znaczną  
szkodę, utrudnia albo uniemożliwia rozwój  
i poprawę gospodarstwa lasowego lub w wy-  
sokim stopniu zagraża dobru publicznemu,  
może być grzywna względnie kara aresztu  
zdwojoną i można w wypadkach przekro-  
czenia przepisów §§. 96—132 włącznie ode-  
brać upoważnienie do przewozu płodów la-  
sowych, gdy koncesyonaryusz nznany został  
winnym spełnionego przekroczenia.

Postanowienia ustępu czwartego niniej-  
szego paragrafu mają nadto zastosowanie,  
gdy

a) przestępstwo popełnione przed lub  
po zachodzie słońca;

b) popełniający przestępstwo ma przy  
sobie broń sieczną lub palną;

c) popełniający przestępstwo używa do  
tego narzędzi niniejszą nstawą zakaza-  
nych;

d) ta sama osoba kilkakrotnie za prze-  
stępstwa lasowe karana była;

e) popełniający przestępstwo używa do współdziałania lub wykonania osób trzecich zostających z nim w stosunku służbowym lub dzieci niemających lat 14, nie przesądając z tego powodu przez władze sądowe wdrożonemu śledztwu.

## §. 189.

Karanie kilku winnych grzywną, za którą wspólnie (in solidum) odpowiadają, nie jest dozwolone.

## §. 190.

Tylko w wypadku sprawdzonej niewypłacalności ukaranego może być zamieniona grzywna na areszt, przyczem stosunek w §. 188. określony ma być zachowanym.

Rozporządzenie wykonawcze przepisze, w jaki sposób niewypłacalność ma być sprawdzoną.

## §. 191.

Grzywny ściągnięte z winnych jak i kwoty uzyskane ze sprzedaży skonfiskowanych płodów lasowych wpływają do galicyjskiego krajowego funduszu lasowego.

## §. 192.

Nakładając karę, należy równocześnie orzec o obowiązku wynagrodzenia szkody wyrządzonej przez niestosowanie się do przepisów niniejszej ustawy.

W wypadku, gdy dochodzenie dotyczące obowiązku wynagrodzenia lub tegoż wysokości wymagać będzie dłuższego czasu ma być w orzeczeniu nakładającym karę oznaczony termin, do którego orzeczenie wydanem będzie co do obowiązku i wysokości wynagrodzenia.

## §. 193.

Jeżeli orzeczenie karne władzy politycznej przyznaje odszkodowanie lub je odmawia, wolno temu, który się czuje pokrzywdzonym, udać się na zwykłą drogę prawa w ciągu dni trzydziestu po prawo-

mości orzeczenia karnego wydanego przez ostatnią instancję.

## §. 194.

Przepisy ogólne dotyczące postępowania władz politycznych w sprawach karnych obowiązują z tą jedyną zmianą, iż poszkodowanemu przysługuje prawo odwołania także przeciw orzeczeniu uwalniającemu. Przepisy te mają mianowicie zastosowanie o ile pojedyncze postanowienia niniejszej ustawy inaczej nie stanowią:

a) co do kompetencji w śledzeniu i karaniu przekroczeń przeciw postanowieniom niniejszej ustawy i zarządzeniom na jej podstawie wydanym;

b) co do terminów rekursów;

c) co do sposobu postępowania przy tych czynnościach urzędowych.

## §. 195.

W sprawach dotyczących kar, odszkodowań i kosztów z tem połączonych orzeka w najwyższej instancji w wypadkach niniejszą ustawą przewidzianych, uwzględniając postanowienia §. 162, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa

Postanowienie zawarte w ustępie pierwszym nie ogranicza praw przysługujących na mocy §. 168. niniejszej ustawy.

## §. 196.

Przedawnienie przekroczeń przeciw postanowieniom niniejszej ustawy następuje w sześć miesięcy od chwili odkrycia przekroczenia, jeśli do tego czasu powołane władze śledztwa nie wdrożyły.

Przedawnienie nie usuwa obowiązku usunięcia stanu sprzecznego z ustawą spowodowanego przekroczeniem.

Co do przedawnienia obowiązku zapłacenia prawnie przyznanego odszkodowania, zwrotu poniesionych kosztów, jak nie mniej

nałożonych grzywnien pozostają w mocy przepisy ogólnie obowiązujące.

§. 197.

Pretenzji o odszkodowanie wynikłych z przekroczenia zadawnionego (§. 196.) dochodzić można w zwykłej drodze prawa.

**XVI. Postanowienia końcowe.**

§. 198.

Wszystkie podania i pisma w sprawach dotyczących przekroczeń niniejszej ustawy wolne są od stempla.

§. 199.

W myśl §. 1. Cesarskiego rozporządzenia z 20 kwietnia 1854 Nr. 96 Dz. u. p. będą ściągane przez władze polityczne w tej rozciągłości, jaką tym władzom nadają ustawy co do egzekucyi;

a) grzywny nakładane przez władze polityczne wedle postanowień niniejszej ustawy;

b) kwoty przyznane w drodze orzeczeń karnych o czyny sprzeciwiające się postanowieniom niniejszej ustawy.

§. 200.

Przepisom niniejszej ustawy podlegają kary, do których stosują się ustawy „O zalesieniach ochronnych“ z dnia . . . . . i ustawy „O niektórych zarządzeniach policyjnych i leśnych“ z dnia . . . . , o ile te ustawy nie zawierają odmiennych postanowień.

Załączniki B) C) D) do ustawy z 3. grudnia 1852 (Nr. 250 Dz. u. p.) pozostają niezmienione z uwzględnieniem rozporządzenia ministeryalnego z 17. kwietnia 1876 (Nr. 64. Dz. u. p.).

Marszałek oznajmia, że wnioski te umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, następnie wzywa sekretarza p. Urbańskiego do odczytania jeszcze jednego wniosku, który nie uzyskał dostatecznego poparcia, wobec czego podda go do poparcia.

Sekretarz p. Urbański czyta:

**W n i o s e k.**

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim imieniem całego narodu polskiego i imieniem tego kraju protestuje stanowczo i uroczyście przeciw wrogim dla narodu hasłom bojowym cesarza Wilhelma II., urągającym poczuciu sprawiedliwości i prawu narodów.

II. Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim wzywa c. k. Rząd, by w sposób niedwuznaczny określił swoje stanowisko wobec znanej enuncyacji malborskiej.

Wnioskodawca:

Jan Stapiński w. r.

Przemawia p. Rayski, pod względem formalnym i składa oświadczenie imieniem klubu demokratycznego. Marszałek przerywa p. Rayskiemu oświadczając, że regulamin nie dopuszcza przy poparciu wniosku motywowania.

Przemawia pod względem formalnym p. Stapiński i wnosi, ażeby celem stwierdzenia, czyli wniosku jego ma dostateczne poparcie, zarządzono imienne głosowanie, przez odczytanie spisu posłów.

Izba nie popiera tego formalnego wniosku p. Stapińskiego, a następnie nie popiera samego wniosku p. Stapińskiego.

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopu pp. Tedorowiczowi na 2, Starzyńskiemu na 3, Baworowskiemu na 5 dni.

Marszałek udziela przed przystąpieniem do porządku dziennego głosu p. Zaleskiemu.

Przemawia p. Zaleski i stawia następujący wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Z komisji, których wybór na dzisiejszym porządku dziennym, mają liczyć:

a) gminna zamiast proponowanych 9 — członków 14.

b) administracyjna zamiast 15 — 20

c) szkolna zamiast 17 — 20

d) gospodarstwa kraju zamiast 19 — 20

- e) drogowa zamiast 15 — 16  
 f) przemysłowa zamiast 11 — 15  
 g) sanitarna zamiast 9 — 12  
 h) solna zamiast 9 — 11  
 i) bankowa zamiast 11 — 16  
 j) podatkowa zamiast 11 — 13

nadto uchwalić wybór dwóch jeszcze komisyj, a mianowicie:

a) komisji reform agrarnych z 15-tu członków,

b) komisji wodnej z 18 członków.

Nadto prostuje p. Zaleski omyłkę druku w kartkach zawierających spis członków komisyj, a mianowicie w składzie komisji sanitarnej wydrukowano błędnie nazwiska proponowanego p. „Marsa“, jako „Maiss“, zamiast „Mars“.

Przemawia p. Korol, wnosząc na powiększenie liczby członków komisji prawniczej z 9 na 10 i wybranie do tej komisji jednego Rusina.

Przemawia p. Zaleski popierając wniosek p. Korola i proponuje wybór p. Korola do tej komisji.

Izba uchwała zwiększenie liczby członków poszczególnych komisji według wniosku p. Zaleskiego, głosując oddzielnie nad powiększeniem liczby członków każdej komisji, oddzielnie uchwała wniosek p. Korola na zwiększenie komisji prawniczej z 9 na 10 członków, wreszcie oddzielnie uchwała dodatkowy wybór komisyj reform agrarnych i wodnej zgodnie z wnioskiem p. Zaleskiego.

Na wezwanie Marszałka sekretarz p. Urbański odczytuje pismo:

1) ek. Sądu pow. karnego w Krakowie z 12 stycznia 1902 U. I. 1897/1 o wyjednanie zezwolenia Sejmowego na karno-sądowe ściganie p. Stojalowskiego.

Izba uchwała odesłanie tego pisma, zgodnie z wnioskiem sekretarza p. K. Lubomirskiego, do komisji prawniczej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje 2) pismo ek. Sądu pow. we Lwowie z 19 marca

1902 U. I.  $\frac{2398}{40-41}$  1 zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. Oleśnickiego.

Izba uchwała przekazanie tego pisma zgodnie z wnioskiem sekretarza p. K. Lubomirskiego, komisji prawniczej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje 3) pismo ek. Sądu pow. we Lwowie z 19 czer-

wca 1902 U. I.  $\frac{2398/1}{43}$  o zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. Oleśnickiego.

Izba uchwała na wniosek sekretarza p. K. Lubomirskiego odesłanie tego pisma do komisji prawniczej.

Komisarz rządowy Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś odpowiada na interpelację:

1) pp. Stojalowskiego i towarzyszy, wniesioną dnia 30 grudnia 1901, w sprawie orzeczenia c. k. Starosty w Łańcucie przy wydzierżawieniu polowania na okręg gminy Zmysłówka;

2) pp. Stojalowskiego i tow., wniesioną dnia 30 grudnia 1901, w sprawie postępowania ek. Starosty w Bochni wobec członków gminy Niedary;

3) pp. Stojalowskiego i tow. wniesioną d. 30 grudnia 1901, w sprawie wynagrodzenia za szkody zrządzone przy przemarszu wojsk przez wsie;

4) pp. Romanowicza i tow., wniesioną dnia 30 grudnia 1901, w sprawie rekursu wniesionego przez Towarzystwo zaliczkowe w Brzostku w r. 1896 przeciw wymiarowi podatku zarobkowego;

5) pp. Rottera i tow. wniesioną dnia 30 grudnia 1901, w sprawie powołania

starszego radcy Hablińskiego do komisji wyborczej przy ostatnich wyborach Sejmovych w Krakowie;

6) pp. Oleśnickiego i tow., wniesioną dnia 28 grudnia 1901, w sprawie regulacji rzeki Struj w powiecie stryjskim;

Przemawia p. Skołyszewski i stawia formalny wniosek na otwarcie rozprawy nad odpowiedzią komisarza rządowego w sprawie interpelacji pp. Stojałowskiego i tow. wniesionej dnia 30. grudnia 1901 w przedmiocie szkód zrządzonych podczas przemarszu wojsk przez wsie.

Marszałek przerywa p. Skołyszewskiemu wzywając go, by postawił w tej sprawie wniosek formalny.

P. Skołyszewski stawia formalny wniosek na otwarcie rozprawy nad odpowiedzią komisarza rządowego na interpelację pp. Stojałowskiego i tow. z 30. grudnia 1901 w sprawie szkód zrządzonych podczas przemarszu wojsk po wsiach.

Izba popiera wniosek formalny p. Skołyszewskiego.

Przemawia p. Skołyszewski.

Marszałek wyjaśnia przepis §. 79 regulaminu i zapytuje p. Skołyszewskiego czy żąda otwarcia rozprawy w tej sprawie na obecnem, czy następnem najbliższem posiedzeniu.

P. Skołyszewski oświadcza, że wnosi na otwarcie rozprawy na obecnem posiedzeniu.

Marszałek udziela ponownie wyjaśnienia co do postanowień §. 79 regulaminu a mianowicie zaznacza, że uchwała na otwarcie rozprawy nad odpowiedzią lub odmówieniem odpowiedzi na interpelację ma być bez rozpraw powziętą i poddaje pod uchwałę wniosek p. Skołyszewskiego, który Izba uchwała.

Marszałek wzywa galeryę, by wstrzymała się od objawów zadowolenia lub niezadowolenia.

Przemawia JE. c. k. Namiestnik.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Szajer.

Przemawia p. Czaykowski Władysław.

Przemawia p. Kozłowski.

Przemawia p. Huryk.

Izba przystępuje do porządku dziennego którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie galic. kasy Oszczędności i podwyższenia gwarancji kraju za jej wkładki.

W zastępstwie p. Wereszczyńskiego sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia dotacji funduszu przemysłowego.

Sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem podwyższenia gwarancji kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności powierzonych Bankowi krajowemu z kwoty 12 000.000 K. do kwoty łącznej ich wysokości 16.000.000 K. tudzież odpowiedniej zmiany §. 89 al. 2 i 4. Statutu Banku krajowego.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji bankowej.



Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie podwyższenia funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, powiatów i gmin.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych zimowych szkołach rolniczych i krajowych instruktorach sadownictwa i ogrodnictwa.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok 1900/1901.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o podwyższenie etatu krajowego biura melioracyjnego.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od

czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o budowie przedłużenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno do kopalni gwarectwa Jaworznickiego i do miasta Jaworzna.

Sprawozdawca p. Laskowski uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji kolejowej sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie na stronie 3 sprawozdania we wierszu 8 od dołu po słowie „z dnia 30. września 1898 r.,” dodać należy słowa „którą zobowiązali się“.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy kat. Dobra szlachecka i Dobra rustykalna o wydzielenie z okręgu sądowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu, a przyłączenie do okręgu sądowego i politycznego w Sanoku.

Sprawozdawca p. Glidziuk uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Wybór komisji w szczególności:

Komisji gminnej z 9 członków, komisji administracyjnej z 15, komisji prawniczej z 9, komisji szkolnej z 17, komisji gospodarstwa krajowego z 19, komisji kolejowej z 15, komisji drogowej z 15, komisji prze-

mysłowej z 11, komisji sanitarnej z 9, komisji górniczej z 9, komisji solnej z 9, komisji bankowej z 11, komisji petycyjnej z 23, komisji podatkowej z 11, komisji dyscyplinarnej z 6 członków (3 z kuryi a 3 z całego Sejmu).

Uzupełniający wybór 2 członków komisji budżetowej.

Przemawia p. Maiss pod względem formalnym, oświadczając, że przez pomyłkę wydrukowano w propozycyi na członków komisji sanitarnej jego nazwisko, prosi przeto o sprostowanie tej pomyłki.

Marszałek wzywa posłów do oddawania głosów na wszystkie komisje razem, także na 2 członków komisji budżetowej a do komisji skrutacyjnej zaprasza pp. Merunowicza, Skołyżewskiego, Jahla, Götza i Korola.

Posłowie oddają kartki.

Marszałek przerywa posiedzenie na 5 minut, celem przeprowadzenia skrutynium wyborów komisji.

Przerwa godz. 11. m. 55.

Po przerwie, o godz. 12. marszałek otwiera posiedzenie i udziela głosu dla ogłoszenia wyniku skrutynium p. Merunowiczowi.

P. Merunowicz zdaje sprawę z wyniku skrutynium.

Głosowało 85 posłów. Absolutna większość 43. Jednogłośnie t. j. 85 głosami zostali wybrani do:

Komisji gminnej:

Bal, Bobrzyński, Bojko, Buynowski, Fruchtmann, Górski, Hupka, Jaworski Apollinary, Merunowicz, Mogilnicki, Moysa, Stadnicki, Truskolaski, Zaleski.

Komisji administracyjnej:

Baworowski, Białoskórski, Cieński Leszek, Czajkowski Wł. Wiktor, Gniewosz

Władysław, Górski, Hupka, Huryk, Jahl Jędrzejowicz Adam, Kremontowski, Leo, Maiss, Mycielski, Puzyna Roman, Sozański, Szeptycki Jan, Tarnowski Zdzisław, Trzeciński, Vayhinger.

Komisji prawniczej:

Brunicki, Czajkowski Władysław, Fruchtmann, Huza, Jahl, Paszkowski, Rudrof, Tarnawski, Wybranowski, Korol.

Komisji szkolnej:

Barwiński, Bilczewski, Bobrzyński, Cielecki, Cieński Tadeusz, Czartoryski, Dzie duszycki Wojciech, Jaworski Leopold, Kozłowski, Kramarczyk, Lubomirski Kazimierz, Michałowski Emil, Puzyna Jan, Rayski, Rotter, Rydygier, Szeptycki Andrzej, Tarnowski Stanisław, Theodorowicz Józef, Tomaszewski.

Komisji gospodarstwa krajowego:

Brykczyński, Cielecki, Dąbski, Gniewosz Władysław, Gorayski, Hupka, Janczewski, Krański Wincenty, Krzysztofowicz, Mazikiewicz, Paygert, Potoczek, Schnell, Skołyżewski, Stadnicki, Struszkiewicz, Tarnowski Zdzisław, Theodorowicz Antoni, Vivien, Wiśniewski.

Komisji kolejowej:

Jędrzejowicz Stanisław, Kolischer, Korol, Korytowski, Lipiński, Małachowski, Męciński, Schätzel, Skołyżewski, Skrzyński Zdzisław, Struszkiewicz, Traczewski, Vivien, Wybranowski, Zaleski.

Komisji drogowej:

Borkowski, Gnoiński Wincenty, Jędrzejowicz Stanisław, Moysa, Męciński, Ochrynowicz, Pawlikowski, Sala, Skrzyński Zdzisław, Sozański, Starzyński, Szwed, Tyszkiewicz, Urbański Mieczysław, Wiśniewski, Witostawski.

Komisji przemysłowej:

Götz, Kolischer, Lipiński, Lubomirski Andrzej, Mars, Maryewski, Michalski, Mycielski, Ostapczuk, Paygert, Rutowski, Sta-

piński, Theodorowicz Antoni, Truskolaski, Żardecki.

Komisji sanitarnej:

Barabasz, Bednarski, Czaykowski Władysław, Dąbbski, Gołuchowski, Jabłoński, Krzysztofowicz, Mars, Moysa, Trzeciecki, Wilezkiewicz, Wurst.

Komisji górniczej:

Agopsowicz, Gorayski, Kolischer, Lipiński, Płocki, Rapoport, Staruch, Szeptycki Jan, Wiśniewski.

Komisji solnej:

Bal, Garapich, Korytowski, Maiss, Mandyczewski, Merunowicz, Potocki Roman, Szajer, Szponder, Vayhinger, Włodek.

Komisji bankowej:

Abrahamowicz, Gnoiński Jan, Kraiński Władysław, Leo, Lityński, Loewenstein, Mandyczewski, Maryewski, Merunowicz, Niezabitowski Stanisław, Rapoport, Rozwadowski, Sękowski, Skalkowski, Urbański Jan, Żardecki.

Komisji petycyjnej:

Agopsowicz, Barabasz, Baworowski, Bednarski, Bojko, Horodyski, Huza, Kostheim, Lipiński, Lityński, Michalski, Michałowski, Rudrof, Staruch, Szponder, Theodorowicz Antoni, Traczewski, Tyszkowski, Urbański Jan, Wilezkiewicz, Włodek, Wurst, Żardecki.

Komisji podatkowej:

Abrahamowicz, Brunicki, Buynowski, Garapich, Gołuchowski, Jędrzejowicz Adam, Korol, Kraiński Wincenty, Krempa, Krzysztofowicz, Loewenstein, Łazarski, Skalkowski.

Komisji dyscyplinarnej:

Z całego Sejmu.

1. Barwiński, 2. Borkowski, 3. Stadnicki.

Przy uzupełniającym wyborze 2 członków do Komisji budżetowej:

Rutowski, Zaleski.

Komisji reform agrarnych:

Bohaczewski, Cieński Tadeusz, Czaykowski Wład. Wiktor, Hupka, Jaworski Leopold, Łazarski, Milewski, Paygert, Puzyna Roman, Rutowski, Sękowski, Skalkowski, Stojałowski, Trzeciecki, Żardecki.

Komisji wodnej:

Bojko, Czaykowski Wład. Wiktor, Dzieślewski, Garapich, Kolischer, Kozłowski, Lubomirski Kazimierz, Mandyczewski, Maryewski, Merunowicz, Michalski, Paszkowski, Rapoport, Rotter, Rozwadowski, Skolyczewski, Sozański, Stadnicki.

Marszałek stwierdza po odczytaniu rezultatu wyborów, do każdej komisji osobno odczytując listę wybranych, a następnie zarządza wybór 3 członków komisji dyscyplinarnej z każdej kuryi z osobna.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej dla wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi większej własności pp. Sękowskiego, Garapicha i Schnella, wzywa posłów do oddawania kartek a sekretarza do odczytania spisu posłów z tej kuryi.

Sekretarz p. Mycielski czyta spis posłów z kuryi większych posiadłości, a posłowie oddają kartki.

Izba przystępuje następnie do wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi miast i izb handlowych.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Michalskiego, Maissa i Jahla, a sekretarza wzywa do odczytania spisu posłów z tej kuryi.

Sekretarz p. Mycielski odczytuje spis posłów wybranych z kuryi miast i izb handlowych, a posłowie oddają kartki.

Izba przystępuje do wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi mniejszych posiadłości.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Kramarczyka, Wursta, Götza, Korola i Skołyszewskiego, a sekretarza wzywa do odczytania spisu posłów z tej kuryi.

Sekretarz p. Mycielski odczytuje spis posłów wybranych z kuryi mniejszych posiadłości apostołowie oddają kartki.

P. Sękowski na wezwanie marszałka zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi większej posiadłości.

Głosowało 27. Absolutna większość 14. Wszystkich 27 głosów padły na p. Mieczysława Urbańskiego.

P. Michalski zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi miast i izb handlowych.

Głosowało 21 posłów. Absolutna większość 11 głosów. Wszystkie 21 głosów padły na p. Jabłońskiego.

P. Wurst zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi mniejszych posiadłości. głosowało 41. Absolutna większość 21. P. Kramarczyk otrzymał 33, p. Stapiński 8 głosów.

Marszałek stwierdza rezultat powyższych wyborów, oznajmiając, że członkami komisji dyscyplinarnej zostali wybrani z kuryi większych posiadłości p. Mieczysław Urbański, z kuryi miast i izb handlowych p. Jabłoński, z kuryi gmin wiejskich p. Kramarczyk, następnie wzywa komisye wybrane do udania się do przeznaczonych sal, które wymienia, celem ukonstytuowania się, i zawiesza posiedzenie na 10 minut dla ukonstytuowania się komisyj.

Przerwa posiedzenia godz. 12 m. 20.

Marszałek otwiera przerwane posiedzenie o godz. 12 m. 50 popołudniu oznajmia-

jąc, że komisye ukonstytuowały się, jak następuje:

Gminna: przewodniczący p. Jaworski Apolinary, zastępca przewod. p. Stadnicki, sekretarz I. p. Górski, sekretarz II. p. Bal.

Administracyjna: Przewodniczący p. Szeptycki Jan, I. zast. przew. p. Trzeciecki, II. zast. przew. p. Gniewosz Wład., sekretarze p. Puzyna Roman i p. Sozański.

Szkolna: Przewod. p. Czartoryski, zast. przew. Tarnowski Stanisław. Sekretarze pp. Barwiński, Rayski.

Gospodarstwa krajowego: Przew. p. Gorayski, I. zast. przew. p. Stadnicki, II. zast. przewod. p. Tarnowski Zdzisław. Sekretarze pp. Paygert i Schnell.

Kolejowa: Przew. p. Zaleski, zast. przew. p. Męciński. Sekr. Schätzel.

Drogowa: Przew. p. Męciński, zast. przew. p. Sala i Urbański Miecz., sekretarz p. Starzyński.

Przemysłowa: Przew. p. Lubomirski Andrzej. Zast. przew. p. Rutowski. Sekretarz p. Żardecki.

Sanitarna: Przew. p. Gołuchowski, zast. przew. p. Mars. Sekretarz p. Wurst.

Górnicza. Przew. p. Gorayski. Zast. przew. p. Szeptycki Jan. Sekretarz p. Wiśniewski.

Solna: Przew. p. Mandyczewski, zast. przew. p. Korytowski. Sekr. Merunowicz.

Bankowa: Przew. p. Krański Władysław, zast. przew. p. Skalkowski. Sekretarz p. Merunowicz.

Petycyjna: Przew. p. Michalski, zast. przew. p. Michałowski. Sekretarz I. p. Szponder, sekretarz II. p. Wilczkiewicz.

Podatkowa: Przew. p. Abrahamowicz, zast. przew. p. Gołuchowski. Sekretarz p. Loewenstein.

Reform agrarnych: Przew. p. Sękowski. Zast. przew. p. Cieński Tadeusz. Sekretarz p. Hupka.

Wodna: Przewod. p. Kozłowski. Zast. przew. p. Kolischer. Sekretarz p. Merownik.

Prawnicza: Przewod. p. Czaykowski Władysław, zast. przewod. p. Fruchtmann. Sekretarz p. Huza.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Liszna powiatu Sanockiego na pobór w r. 1902 — 173% dodatku gminnego do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminie Liszna w powiecie sanockim zezwala się na pokrycie potrzeb gminnych pobierać w r. 1902 sto siedemdziesiąt trzy procentowy (173%) dodatek gminny do państwowych podatków bezpośrednich.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Na wniosek sprawozdawcy uchwała Izba przystąpić do drugiego czytania powyższego wniosku bez czytania, a w oddzielnem głosowaniu przyjmuje ten wniosek w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie m. Kamionka strumiłowa na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa.

Sprawozdawca Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

## U s t a w a

z dnia                      zezwalająca gminie miasteczka Kamionka strumiłowa na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiem Księstwem Krakowskiem zarządzam co następuje:

### Art. I.

Gminie miasteczka Kamionka strumiłowa zezwala się pobierać od roku 1903 do końca r. 1910. opłaty gminne od poniżej wyszczególnionych napojów w obręb gminy wprowadzanych albo też w niej wyrabianych i w jej obrębie zużywanych według następującej taryfy:

1) od jednego litra stutopniowego alkoholu po 14 h. czyli jednego hektolitra 14 koron,

2) od jednego litra słodzonych napojów spirytusowych, jakoto; araku, rumu, koniaku, esencji poncezowej, likieru, rozolisu i t. p., bez względu na ilość zawartego alkoholu po 3 h., czyli od jednego hektolitra tych napojów po 3 korony;

3) od jednego hektolitra piwa bez względu na gatunek po 1 K. 50 h.

### Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy ci, którzy napoje wyszczególnione w Art. I. dla konsumeyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, czy to na sprzedaż czy na własny użytek.

### Art. III.

Okręgiem poborowym jest gmina administracyjna miasteczka Kamionka strumiłowa.

## Art. IV.

Te opłaty ciążą tylko na konsumcyi w obrębie gminy administracyjnej, nie można niemi obciążać produkeyi ani obrotu handlowego.

## Art. V.

W wypadkach, w których wódka wolną jest od podatku konsumcyjnego w myśl Rozporządzenia Cesarskiego z 17. lipca 1899 dz. p. p. Nr. 120. część II., wolną jest ona także od opłaty gminnej w art. I. wyszczególnionej.

## Art. VI.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej ek. Rząd z Wydziałem krajowym.

## Art. VII.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdawca Wydziału krajowego o wyborze dwóch posłów na Sejm krajowy z okręgu wyborczego większych posiadłości byłego obwodu Nowosądeckiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Dra Tadeusza Pilata i Dra Antoniego Marsa na posłów z kuryi większych posiadłości byłego obwodu Nowosądeckiego uznać za ważny.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Sanok-Krosno.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Kazimierza Lipińskiego na posła z kuryi miast: Sanok-Krosno uznać za ważny.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Brzeżany-Złoczów.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Dra Stanisława Schätzla na posła z kuryi miast Brzeżany-Złoczów uznać za ważny.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Kolbuszowskiego,

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Janusza hr. Tyszkiewicza na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu kolbuszowskiego uznać za ważny.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu brzeżańskiego,

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Kazimierza Traczewskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu brzeżańskiego uznać za ważny.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu limanowskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Pana Antoniego hr. Wodzickiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu limanowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu liskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Pana Antoniego Starucha na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu liskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu rudeckiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Stanisława Bala na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu rudeckiego uznać za ważny.

Przemawia p. Korol.

Przemawia JE. c. k. Namiestnik.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Bohaczewski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek sprawozdawcy:

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu samborskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Feliksa Sozańskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu samborskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu taruńskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi: Sejm raczy wybór P. Juliusza hr. Korytowskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu tarnopolskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu tłumackiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Jana Urbańskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu tłumackiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następnie:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu trembowelskiego.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy Wybór P. Jerzego hr. Baworowskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Trembowelskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Marszałek wzywa posłów, których wybór na dzisiejszem posiedzeniu sprawdzono, oraz których wybór sprawdzono na dwóch pierwszych posiedzeniach obecnej Sesyi, a jeszcze przyrzeczenia poselskiego od nich nie odebrano, by złożyli obecnie na jego ręce przyrzeczenie.

Na wezwanie Marszałka odczytuje sekretarz Urbański rotę przyrzeczenia po polsku, następnie sekretarz p. Bohaczewski po rusku, a powyżsi posłowie składają przyrzeczenie poselskie podaniem ręki Marszałkowi.

Następnie:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o ndzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Mielcu, koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze gminnej I-klasy Mielec-Borowa.

Sprawozdawca p. Laskowski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

#### U c h w a ł a

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Mielcu koncesyi do pobierania opłat my-

tniczych na drodze gminnej I klasy Mielec-Borowa.

#### Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej I klasy Mielec-Borowa Wydziałowi powiatowemu w Mielcu jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tej drogi, z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26 ustawy drogowej z dnia 5 lipca 1897. (dz. u. kr. N. 43), przy pomocy pobieranego w myśl §. 32. tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszty połączone z utrzymaniem omycanej drogi w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania utrzymywanej przez Wydział powiatowy drogi, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35. ust. 2. i 3. wyżej powołanej ustawy drogowej.

#### Art. II.

Opłatę myta pobierać należy na jednej stacyi według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) h;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h.;

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wielkiej opłaty mytniczej



## Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwały cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, bez czytania uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następnie :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych Wydziałowi powiatowemu w Brzesku od mostu na rzece Uszwicy w Borzęcinie na drodze gminnej I klasy Szczurowa-Warys i

2) Wydziałom powiatowym w Brzesku i Tarnowie na drodze gminnej I klasy Bogumiłowice-Miechowice małe. Sprawozdawca p. Laskowski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały.

## I. U c h w a ł a.

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Brzesku koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Uszwicy w Borzęcinie na drodze gminnej I. klasy Szczurowa-Warys.

## Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia, w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta od mostu na rzece Uszwicy w Borzęcinie na drodze gminnej

I. klasy Szczurowa-Warys Wydziałowi powiatowemu w Brzesku jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tego mostu, z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19 25 i 26 ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 (dz. u. kr. Nr. 43), przy pomocy pobieranego w myśl §. 32. tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszta połączone z utrzymaniem omyconego mostu w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania utrzymywanego przez Wydział powiatowy mostu zastrzeżenie sobie Wydział kraj. wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35. ust. 2. i 3. wyżej powołanej ustawy drogowej.

## Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru.

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 8 (ośm) h;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 4 (cztery) h;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 2 (dwa) h;

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

## Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejże.

## II. U c h w a ł a.

o udzieleniu Wydziałom powiatowym w Brzesku i Tarnowie koncesyi do pobie-

rania opłat mytniczych na drodze gminnej I. kl. Bogumiłowice-Miechowice małe.

#### Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia wykonania tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej I. kl. Bogumiłowice-Miechowice małe Wydziałom powiatowym w Brzesku i Tarnowie jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tej drogi, z zastrzeżeniem, że Wydziały powiatowe, używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26 ustawy drogowej z dnia z lipca 1897. (dz. u. kr. Nr. 43) przy pomocy pobieranego w myśl §. 32 tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będą wszelkie koszty połączone z utrzymaniem omyconej drogi w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania utrzymywanej przez Wydziały powiatowe drogi, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35 ust. 2. i 3. wyżej powołanej ustawy drogowej.

#### Art. II.

Opłatę myta pobierać należy na dwóch stacyach, a to w Niwce i Biskupicach radłowskich, na obu z nich według następującego wymiaru:

a) Od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h ;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) h ;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h ;

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, zrebęta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Z dniem wejścia w wykonanie niniejszej uchwały traci moc obowiązującą koncesya z dnia 10 lipca 1897 (Nr. 45 dz. u. kr.), którą nadane było Wydziałom powiatowym w Brzesku i Tarnowie prawo do pobierania myta na drodze gminnej Bogumiłowice-Radłów.

#### Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o zniesieniu tejże.

#### Art. IV.

Dochód z myta na drodze gminnej I. klasy Bogumiłowice-Miechowice małe wpływać ma na stacyi w Biskupicach radłowskich w całości do powiatowego funduszu dróg gminnych powiatu Brzeskiego zś na stacyi w Niwce w  $\frac{6}{10}$  częściach do powiatowego funduszu dróg gminnych powiatu Brzeskiego, a w  $\frac{4}{10}$  częściach do powiatowego funduszu dróg gminnych powiatu Tarnowskiego.

W rozprawie ogólnej nad I. uchwałą nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc* poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt I. uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

W rozprawie ogólnej nad II. uchwałą nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie tej uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt II. uchwały w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Samborze koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Strwiążu w Czaplach na drodze gminnej I-szej klasy Sambor-Czapple.

Sprawozdawca p. Laskowski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

#### U c h w a ł a

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Samborze koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Strwiążu w Czaplach na drodze gminnej I-szej klasy Sambor-Czapple.

#### Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania myta od mostu na rzece Strwiążu w Czaplach na drodze gminnej I. klasy Sambor-Czapple Wydziałowi powiatowemu w Samborze jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tego mostu z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897. (dz. w kr. N. 43), przy pomocy pobieranego w myśl §. 32. tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszty połączone z utrzymaniem omyconego przedmiotu w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania utrzymywania przez Wydział powiatowy mostu, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35 ust. 2. i 3. wyżej powołanej ustawy drogowej.

#### Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzuhowych 2 (dwa) h.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h. Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości. Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

#### Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o niżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania

bez czytania uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Krzyworzece w Wiśniowej na drodze gminnej I-klasy Czasław-Wiśniowa-Wierzbanowa.

Sprawozdawca p. Laskowski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

#### U c h w a ł a.

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Krzyworzece w Wiśniowej na drodze gminnej I-klasy Czasław-Wiśniowa-Wierzbanowa.

#### Art. I.

Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania myta od mostu na rzece Krzyworzece w Wiśniowej na drodze gminnej I-klasy Czasław-Wiśniowa - Wierzbanowa pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego kosztem powiatowego funduszu dróg gminnych w dobrym stanie, z zastrzeżeniem zastosowania postanowień zawartych w §§. 19, 25, 26 i 35. ust. 2. i 3. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 (dz. u. kr. Nr. 43).

#### Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru :

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) h.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należy do bydła ciężkiego, zaś cieleta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła uiesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które są i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Z dniem wejścia w wykonanie niniejszej uchwały traci moc obowiązującą koncesya z dnia 19. lipca 1899. (Nr. 91. dz. u. kr.), którą nadane było Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce prawo do pobierania myta od mostu na rzece Krzyworzece w Wiśniowej przy drodze gminnej I klasy Czasław-Wiśniowa-Wierzbanowa.

#### Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od tej opłaty lub o znizeniu teje.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc* poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu gminnego I. klasy na rzece Peltwi w Kutkorzu.

Sprawozdawca p. Laskowski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały :

## U c h w a ł a.

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie koncesyi do pobierania opłat mytnicznych od mostu gminnego I. klasy na rzece Pełtwi w Kutkorzu.

## Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta od mostu gminnego I. klasy na rzece Pełtwi w Kutkorzu Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie, jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tego mostu, z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26 ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 (dz. u. kr. Nr. 43), przy pomocy pobieranego w myśl §. 32 tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszta połączone z utrzymaniem omyczonego przedmiotu w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania utrzymywanego przez Wydział powiatowy mostu, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35 ust. 2 i 3 wyżej powołanej ustawy drogowej.

## Art. II.

Oplatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) h;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

## Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzeciem czytaniu bez czytania.

## Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie Spółce Harkłowskiej „Edward Dzwonkowski i Ska w Harkłowej“ koncesyi do pobierania opłat mytnicznych od przewozu przez rzekę Ropę pod Skołyszynem.

Sprawozdawca p. Laskowski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

## U c h w a ł a

o udzieleniu „Spółce Harkłowskiej Edward Dzwonkowski i Ska w Harkłowej“ koncesyi do pobierania opłat mytnicznych od przewozu przez rzekę Ropę pod Skołyszynem na drodze gminnej I. kl. Skołyszyn-Harkłowa.

## Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się „Spółce Harklowskiej Edward Dzwonkowski i Ska w Harklowej“, powiatu Jasielskiego prawo do pobierania myta od przewozu przez rzekę Ropę pod Skołyszynem na drodze gminnej I. klasy Skołyszyn-Harkłowa, pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego w dobrym stanie, własnym kosztem, z zastrzeżeniem, że analogicznie do postanowień zawartych w §. 38. ust. 12 ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 (dz. u. kr. Nr. 43) — w razie niedopełnienia powyższego warunku, uprawniony będzie Wydział powiatowy do objęcia za zgodą politycznej władzy powiatowej, przedmiotu omyconego w bezpośredni zarząd własny na koszt i niebezpieczeństwo „Spółki Harklowskiej Edward Dzwonkowski i Ska w Harklowej“.

## Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 8 (ośm) h;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 4 (cztery) h;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 2 (dwa) h;
- d) od jednej osoby, wyjąwszy woźnicę przy zaprzęgu i wierzchem jadącego, 4 (cztery) h.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego. — Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości. — Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

## Art. III.

Przy poborze myta mają być zastosowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego, jako komisji z petycji gminy miasta Lubaczowa o udzielenie zapomogi z powodu ponownej klęki pożaru.

Sprawozdawca p. Gładziuk uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pogorzecom m. Lubaczowa udziela się jednorazową zapomogę w kwocie 2.000 K. a wydatek ten wstawia się w tytuł „Wydatki rozmaite“ do nrbr. XVII. budżetu“.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Marszałek oznajmia, że porządek dzienny został wyczerpany i wzywa sekretarza do odczytania trzech zgłoszonych nagłych wniosków.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

Wniosek nagły.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że obecne powodzie, spowodowane długotrwałymi ulewnymi deszczami, przeważnie w zachodniej części kraju wyrządziły niepomierne szkody w ziemiopłodach;

zważywszy, że w miastach położonych nad rzekami powódź stała się klęską najuboższej ludności:

zważywszy, że niedostatek tak w gminach wiejskich jak miejskich spowodowany zastojem ekonomicznym kraju i brakiem pracy, jest i tak więcej jak dotkliwym.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu zaasygnować odpowiednią kwotę w celu niesienia doraźnej pomocy gminom dotkniętym powodzią.

2. Wzywa się c. k. Rząd o wyznaczenie z funduszków państwowych odpowiedniej zapomogi.

3. Wzywa się c. k. Rząd, aby projektowane roboty, objęte już budżetem państwowym, bezzwłocznie odpowiednim władzom rozpocząć polecił.

Wnioskodawca:

Maryewski w. r.

Tomaszewski, Krempa, Huza, Żardecki, Łazarski, Wybranowski, Zaleski, Skołyśzewski, Laskowski, Michalski, Rayski, Hupka, Stapiński, Kramarczyk, Wł. Jaworski, Bednarski, Bujnowski, Maiss, Kolischer, Fruchtman.

Marszałek oświadcza, iż ponieważ dwa pozostałe nagłe wnioski odnoszą się do tego samego przedmiotu, przeto, jeżeli nikt z posłów temu się nie sprzeciwi, traktować będzie te wszystkie 3 wnioski jako całość, a obecnie zarządzi odczytanie dwóch następnych, przyczem każdy z wnioskodawców

będzie miał możność uzasadnienia nagłości i samego swego wniosku.

Izba zgadza się na ten sposób postępowania.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

Wniosek nagły.

posła Skołyśzewskiego i towarzyszy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd do przyjęcia z nagłą a skuteczną pomocą dla mieszkańców królestwa Galicyi z Wielkiem Księstwem Krakowskim obecną klęską powodzi dotkniętych.

O ile bowiem z doniesień dotychczasowych przypuszczać i przewidzieć można, szkoda przez powódź wyrządzona jest bardzo znaczną, a nawet częściowe tylko przyjęcie ludności z pomocą znacznie granice finansowej możliwości kraju przekracza.

Wnioskodawca:

Skołyśzewski w. r.

Bujnowski, Łazarski, Urbański, Szwed, Mycielski, Stojalowski, Dr. Tomaszewski, Kolischer, Huryk, Kramarczyk, Staruch, Niezabitowski, Mazikiewicz, Barahasz, Z. Skrzyński, Czaykowski, Bohaczewski, Rayski, Ostapczuk, Traczewski, Glidziuk, Wilezkiewicz, Garapich, Wybranowski, Stadnieki, Jahłoński, Hupka, R. Puzyna, Bal, Kremontowski, St. Badeni, Tad. Cieński, Maryewski, Cielecki, Potoczek, L. Cieński, Płocki, Pawlikowski, Jerzy Baworowski, Lubomirski.

Wniosek nagły.

Ponieważ w ostatniej chwili ogólny wylew wód wyrządził w całym kraju straszliwe szkody, a specjalnie w powiecie Bialskim graniczna rzeka Wisła i miejscowa rzeka Soła, dlatego podpisany stawia następujący wniosek:

Sejm uchwała.

I. Wzywa się c. k. Rząd, by na ratowanie nagle i doraźne wyasygnował z kasy państwowej kwotę 100.000 koron dla ludności powodzią dotkniętych i zniszczonych, specjalnie w powiecie Bialskim — którą to kwotę należy w jak najkrótszej drodze i czasie rozdzielić w gotówce celem jak najrychlejszego i możliwego powtórnego obsiania zniszczonych pól, aby chociaż w ten sposób uzyskać potrzebną paszę dla bydła na zimową porę.

II. Sejm wstawia do budżetu krajowego na rok 1902 na tenże cel dla powiatu Bialskiego kwotę 20.000 koron.

Wnioskodawca:  
Kramarczyk w. r.

Marszałek oznajmia, iż poddaje do poparcia nagły wniosek p. Kramarczyka albowiem wniosek ten nie ma dostatecznej liczby podpisów.

Izba popiera wniosek nagły p. Kramarczyka.

Przemawia p. Maryewski uzasadniając nagłość swego wniosku i wnosząc na odesłanie go do komisji budżetowej.

P. Kramarczyk i Skołyszewski oświadczają na zapytanie Marszałka, że zgadzają się na łączne traktowanie ich wniosków z wnioskiem p. Maryewskiego.

Przemawia JE. ek. Namiestnik.

Przemawia p. Skołyszewski uzasadniając nagłość swego wniosku.

Przemawia p. Kramarczyk uzasadniając nagłość swego wniosku, i wnosząc ró-

wnież na odesłanie go do komisji budżetowej.

Marszałek otwiera rozprawę nad nagłością powyższych trzech wniosków.

Przemawia p. Łazarski.

Izba po zamknięciu rozprawy nad nagłością tych trzech wniosków, uchwała ich nagłość.

Na zapytanie Marszałka oświadczają po kolei wnioskodawcy pp. Maryewski, Skołyszewski i Kramarczyk, że zrzekają się głosu dla uzasadnienia samych wniosków.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek na odesłanie do komisji budżetowej wszystkich odczytanych trzech nagłych wniosków pp. Maryewskiego, Skołyszewskiego i Kramarczyka.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Marszałek oznajmia, iż następne posiedzenie odbędzie się dnia 25 czerwca 1902 o godz. 10 rano, następnie odczytuje porządek dzienny 5 posiedzenia.

Przemawia p. Stapiński pod względem formalnym co do drukowania i doręczania porządku dziennego osiedzeń członkom Izby.

Marszałek udziela wyjaśnienia w tej sprawie.

Przemawia ponownie p. Stapiński w tej samej sprawie.

Marszałek udziela ponownego wyjaśnienia w powyższym przedmiocie, następnie zamyka posiedzenie.

Koniec posiedzenia godzina 3 po południu.

Marszałek krajowy:

**Andrzej Potocki w. r.**

Sekretarze:

**Mieczysław Urbański w. r.**

**Ks. Teodor Bohaczewski w. r.**